

Gerward

Nederlandse Strijdkrachten in Indonesië

WAPENBROEDERS

46 Jaargang
7 JULI '49
Nummer 14

In dit nummer :

Durf je
de toekomst
aan ?

pag 4

„Wat mij betreft kunnen ze losgooien“

NAAST DE STREEP

Dit nummer staat voor een groot deel in het teken van de toekomst.

Onze toekomst met haar problemen van demobilisatie, aanpassing thuis en arbeidsmogelijkheden in de burgermaatschappij. Genoeg problemen om er een nummer mee te vullen en avonden over stuk te praten. Zoals het ook overal gebeurt. Soms verstandig, vaker nog onverstandig omdat de toekomst nu eenmaal een onbekende macht in ons leven is. Het is daarom verkeerd zich teveel kopzorg te maken, want met het tobben over morgen glijdt dan het kostbare heden nutteloos door onze vingers heen. Het is juist en normaal dat wij ons gedupeerd voelen door de omstandigheden. Het is juist en normaal dat we ieder middel aanwenden om de nadelen zo klein mogelijk te doen zijn. Maar het is pertinent onjuist en ziekelijk abnormaal om te denken dat wij de enigen zijn die zich vandaag aan de dag de dupe van iets voelen. En die egoïstische trek zit er maar al te diep in. Ten nadele van onszelf op de eerste plaats, want wie egoïsme zaait zal egoïsme oogsten, terwijl wij goed begrip en ruggeleuning van anderen in de toekomst niet zullen ontberen. En „de open brief” die je op deze pagina vindt zou kolder zijn, wanneer ons enthousiasme niet verder gaat dan ons eigen bestaan, baantje en broodje. Ons enthousiasme en onze goede bedoelingen moeten verder gaan dan onze eigen toekomst.

Het Nederlandse volk heeft diep in 't hart behoefte aan jonge kerels, „die het wel even zullen fixen”. Het heeft een verzwegen trots over „hun jongens overzee”, die het toch maar effe doen.

En onuitgesproken leeft de verwachting, dat we thuis zullen zijn wat we hier waren: de gangmakers en door-douwers, toen de hele zaak in de prak lag.

DE VOORPLAAT

Bij het vertrek van de „Kota Inten” maakte 'n fotograaf toevallig dit fototje om zijn film vol te maken. Als „thuisvaarfoto” de meest eerlijke momentopname die wij ooit zagen. Want de thuisvaart is voor de meesten onzer een zeker zo belangrijke gebeurtenis als eens het vertrek haar hier.

Open brief aan Nederland

ALS je zo jaren achtereen de uniform draagt dan ben je ongemerkt werkelijk een militair geworden al ben je als verklede burger begonnen. Na 20 jaar brommen verlangt menig gevangene zijn vrijheid niet meer terug, het soldatenleven met zijn vele goede kanten went veel sneller, na drie jaar tropendienst klopt menig soldatenhart in vreze voor terugkeer in het burgerleven. Nederland blijft ons trekken, maar wij verslinden wantrouwig elk bericht over de toestanden in ons land om op desillusies voorbereid te zijn. We zijn zo veranderd, passen wij daar nu nog?

Ikzelf herinner mij weer heel goed, hoe moeilijk het me vroeger viel om klokslag negen uur op kantoor te zijn, hoe slap de bleke, boterham smaakte die ik 'smiddags aan mijn schrijftafel placht te nuttigen, hoe graag ik het stoffige werk liet liggen voor een gezellige boom op een andere afdeling, hoe moeilijk ik me los kon scheuren uit de lokkende Leidsestraat als de dag naar tweeën neigde en

hoe lang soms de middag scheen te duren. Sukkeldravend ging ik 'smorgens naar kantoor, met lome schreden sjouwde ik het vege lijf 'savonds naar ons bovenhuisje terug.

Ook in het leger ben ik kantoorbediende gebleven. Hier in Batavia beginnen wij 'smorgens om zeven uur en nooit ben ik later op dan 6 uur in de ochtend. We werken aan één stuk tot 'smiddags twee en zouden dan in de regel vrij zijn voor de middagslaap en het bioscoopje 'savonds. Toch ziet de middag en de avond ons dikwijls weer achter de schrijfmachine. De dagen gaan te snel, de weken zijn ons te kort, alleen de maanden zijn ook hier te lang, vanwege het salaris. En dan spreek ik nog maar over ons, kantoor mensen, laat staan de jongens buiten, die op elk uur van de dag en de nacht gereedstaan en hun overuren onmogelijk meer kunnen tellen, omdat ze er nooit over hebben gedacht als overuren.

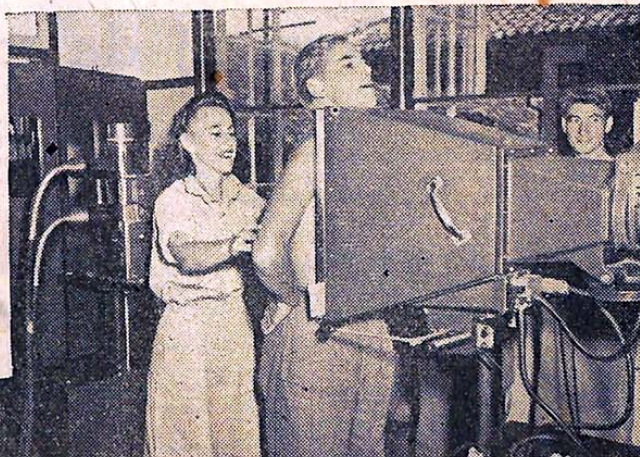
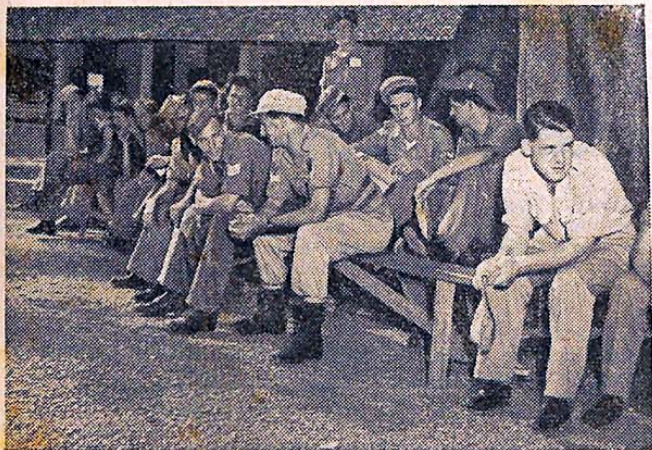
Hoe het komt, dat wij hier in Indonesië zo heel anders en veel enthousiaster werken dan in Nederland weet ik niet precies. Nu zijn we geneigd minachtend onze neus op te trekken voor ons oude zelf; zullen wij straks in Nederland weer terugvallen in die oude gewoonten?

* * *

De weg naar Nederland is geplaveid met goede voornemens. Aan gebrek aan goede wil van de meeste demobilisanten zal het niet te wijten zijn, als wij weer tot de ontevreden kudde van ongeïnteresseerde loonslaven gaan behoren. En nu kom ik daar waar ik eigenlijk heen wil, degenen onder U, die tijdens de oorlog in Duitsland gevangen zijn geweest en vol illusies naar Nederland terugkeerden zullen mij het beste begrijpen. Een onbetaalbaar reservoir aan goede wil en energie is toen vergooid. Nu komt U in contact met gerepatriëerde militairen. Zijn ze vers uit Indonesië dan zitten ze vol illusies, misschien onverstandige, maar toch krachtgevende. Geef er zondig wat richting aan, maar breek ze niet af, heb er begrip voor. Laat niet al dit bruikbare enthousiasme doodlopen en verstikken. Zorg, dat zij een doel, een werk krijgen, waarop zij tot voordeel van ons land, dus van ons allen, kunnen botvieren. Dit zou ik alle Nederlanders willen toeroepen, de „kleine man zonder invloed” zowel als de invloedrijke personen. Ook de „kleine man” kan door zijn houding tegenover ons veel goed doen — of veel verpesten door afbrekend gekanker en defaitistisch geleuter. Uit brieven uit Nederland krijgen wij altijd weer de indruk, dat wij Nederlanders teveel oog hebben voor wat fout gaat en te weinig voor onze successen, gelukkig geven de kranten vaak een ander beeld met berichten over nieuwe wegen en kanalen en andere tekenen van vooruitgang en bewijzen van hard werken.

Julie zijn nu vier jaar bezig met de opbouw, maar het zou wel raar moeten lopen als je ons er niet meer bij zou kunnen gebruiken. We zijn een stuk achterop gekomen in praktijk, onze metaalbewerkingen weten hier de gekste problemen op te lossen, maar in een Nederlandse fabriek staan zij in het begin misschien weer even gek te kijken en datzelfde geldt voor ons in alle beroepen, maar we hebben leren aanpakken en aanpassen, geef ons een kans om mee te doen, jullie zult er geen spijt van hebben.

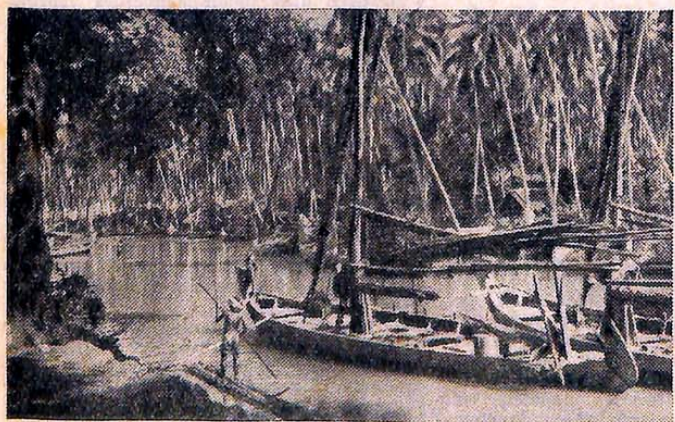
Als U een „ex-Indiaan” tegenkomt, denk er dan aan, dat zijn enthousiasme meer waard is dan een baal deviezen, vergooi het niet!

Te **BATAVIA** worden dagelijks tientallen demobilisanten doorgelicht om toe te zien, dat zij gezond en wel naar Nederland vertrekken. In de schaduw van een waringin wachten de mannen hun beurt af (links). Sold. R. Nijehuis uit Steenwijkerwolde toont zijn goede hart, onder aanwijzingen van Zuster Corrie de Groot uit Hilversum (rechts).

Dank zij de geregelde patrouilles der Huzaren kan het werk op de afgelegen plantages op Java doorgaan. De zware jongens staan gereed voor een tochtje. Rechts: Tafereel van alle dag. Deze pomp in **BANDUNG** levert per dag bijna 4000 liter benzine.

Een kijkje op de vissershaven van **LABUAN**, een plaatsje in **Bantam**.

Ook in **Bantam** is de zwijnenjacht een geliefkoosde sport. Zwijntjesjagers met hun prooi.

Durf jij de toekomst aan?

Een zeer groot aantal antwoorden ontvingen wij op deze vraag. Helaas was het onmogelijk deze allen te publiceren maar degene, die wel gepubliceerd werden, zijn de weerspiegeling van de opvattingen die alle inzenders koesterden. Wij hopen ten eerste dat deze gedachtenwisseling ook niet-inzenders tot nadenken zullen brengen.

G. H. Wiemelink

**Zwaarder
dan in
het leger.**

Ik, als O.V.W.'er, vraag mij stil af, wat hier op te antwoorden; de toekomst zal voor velen onder ons een ander leven betekenen.

Ik en vele anderen kozen het soldatenleven, dat was volgens ons de eerste taak, die ons als jonge kerels met een ideaal hard nodig hadden en wij gingen. Nu hebben wij zo voor onze mening een lange dienst achter de rug en velen zijn de spade en andere gereedschappen ontwend. Ook waren er veel zonder grondige vakopleiding en zal het voor deze een zware stap betekenen de toekomst tegemoet te treden, maar als wij allen onze schouders er onder zetten, halen wij de tijd nog in. Een vak leren, kunnen wij als jongeren nog wel. Ik voor mij, ik zeg: „Ik durf de toekomst wel aan, al zal de taak die mij daar wacht, heel wat zwaarder zijn dan de taak in het leger. Ik leerde met mensen omgaan en leerde verantwoordelijkheid en dat zijn de enige fundamenten om een nieuwe toekomst mee in te gaan. Dat je vaak hoort praten over werkschuw en andere dingen, van die aard, ligt volgens mij ook aan de desbetreffende persoon zelf, doorzetten en niet bij de eerste tegenslag bij de pakken neer gaan zitten.

Doorzetten, dan zal de toekomst voor een jonge kerel worden wat de maatschappij van hem verwacht.

S/d. O.V.W.: G.H. Wiemelink.

J. Schouten

**Door
onwankelbaar
vertrouwen
in Hem.**

DIT kan men tweërlei opvatten. Eerstens de toekomst, die individueel op ons aankomt en wel in de vorm van onze maatschappelijke positie. Onze loopbaan in het burgerleven.

Nu het tweede. Het beeld dat de wereld ons biedt. De onzekerheid van een vredig leven. Het is toch wel duidelijk, dat het dicht bij de oorlog dan bij de vrede staat. Dit zal iedereen treffen van hoog tot laag, wat voor 'n positie hij ook inneemt.

De vraag „Durf jij de toekomst aan?“ Dan zeg ik radicaal „ja“, wat er ook gebeure. Hoe de wereld ook ondersteboven gekeerd mag worden. Wanneer men werkelijk z'n best doet komt men overal.

Er is er maar één, die ons hele leven bestuurt. Een onwankelbaar vertrouwen, het zich blindelings overgeven aan God.

Die ons het leven schonk, ons zal laten leven en ons tot zich zal nemen. Hij, die de vogels voedt en de bloemen op het veld kleedt, zal zeker het grootste werk Zijner Handen, de mens, met zijn ingeschapen eeuwigheid, niet vergeten. Mits wij Zijn Wil volbrengen. Het leven is mooi en goed. Wij zijn het zelf, die er een rommelpot van maken.

Erg lijkt het mij voor hen, die alleen van dit tijdelijke leven alle verwachting hebben en geen verder uitzicht.

Me dunkt dat vele teleurstellingen hun paden kruisen.

Om kort te gaan. Voor de volle 100% durf ik de toekomst aan.

Hiermede besluit ik, met durf te leven in voor- en tegenspoed, met het hoofd naar omhoog.

J. Schouten.

F. J. Wijnkoop

**Ik werk
er aan.**

IETS aan durven, wil zeggen: „het gevaar aan een bepaalde onderneming verbonden onder de ogen te zien en er zich desondanks mee willen meten“. Acht men het gevaar te groot, dan verdwijnt de durf en gaat de onderneming niet door. Ik vraag mij af: „Kan ik mijn toekomst met zo'n onderneming vergelijken?“ M.i. stellig niet. Het is hier geen kwestie van zedelijke moed. Er is geen alternatief: toekomst opbouwen of ja of wat anders? Durven is hier niet op zijn plaats. Hoofdzak is doen. Ik kan onmogelijk overzien wat zich nog tussen mij en mijn toekomst zou kunnen plaatsen en daarom houd ik daar ook geen rekening mee. Er zou b.v. een derde wereldoorlog kunnen uitbreken met voor mij als consequentie: de oude vertrouwde wapenrok.

Ging ik dit bezien in het kader van mijn toekomst, dan schudde ik mijn manen en tekende ik drie jaar bij. Maar ik kijk wel uit. Realisme is voor ons een eerste vereiste. Met optimisme alleen komen we er niet, terwijl pessimisme natuurlijk in het geheel niet ter sprake komt. Ongetwijfeld zullen er straks vele, thans wellicht nog onbekende moeilijkheden voordoen. Als echter het einddoel, een goede toekomst, de moeite waard is en dat is hij, dan blijft de koers onveranderd ondanks mogelijke of zelfs zekere tegenslagen.

Stel ik mijzelf nu de vraag: „Durf jij de toekomst aan?“, dan blijf ik het antwoord schuldig!

Ik begin er gewoon aan te werken met Heine voor ogen:

„Hab Sonne im Herzen,
Lass kommen was mag,
Dann leuchtet voll Licht dir
Den dunkelsten Tag.“

F. J. Wijnkoop.

H. M. Lups

**Je krijgt
nu scholing.**

Of ik de toekomst aandurf? Ja, zeer zeker. Doe ik dat niet dan word ik een paria, die zich tevreden heeft te stellen met wat zij, die moediger zijn, overlaten. Vooral door een down-bull, door demobuitstel of zo, zie je de toekomst wel eens somber in. Maar wat heb je er aan daaraan toe te geven. Al krijg je dan nog zoveel medelijden met jezelf, je verandert door dat zelfmedelijden toch niets. Ja, toch. Door er aan toe te geven, help je jezelf de put in. Daarom kan je beter kijken wat er nog van die toekomst te maken valt.

Brengen deze tijden somberder vooruit-zichten door moeilijke omstandigheden, ook geven ze je de scholing in het hoofd bieden aan die moeilijke omstandigheden, tenminste als je je wilt laten scholen.

In je diensttijd heb je de kans gekregen je te bezinnen over je toekomstplannen, onbeïnvloed door je burgeromgeving. Je blik is verruimd zodat je je beter over die plannen kunt bezinnen. Je moet talloze teleurstellingen overwinnen waardoor je gehard wordt. Je hebt al onder moeilijke omstandigheden geleefd. Je hebt ze het hoofd moeten bieden, je hebt geleerd praktisch te zijn. Je hebt geleerd met mensen om te gaan.

Je hebt snel leren denken en beslissingen nemen.

Zo zijn er vele dingen, die je opgewassen doen zijn tegen de omstandigheden in je toekomst, beter dan zij die achterbleven en deze lessen moesten missen.

Waarom zou ik de toekomst dan niet aandurfen?

Kpl. H. M. Lups.

R. G. Cevat.

Angst is reddeloze ondergang.

GELUKKIG kan ik op de door U gestelde vraag zonder blikken of blozen antwoorden:

„Ja, vast en zeker!

Zijn wij niet dezelfde jongens, die pas nog hongerden in een tijd waarin het leven slechts een doelloos voortbestaan leek?

Een tijd, waarin je ternauwernood nog kracht kon putten voor het leven van de andere dag. Zij, die twijfelden en geen hoop meer koesterden, waren mensen geworden waar men niet veel meer aan had en zij gingen dan ook reddeloos ten onder. Doch degenen, die elk onbenullig lijkend kansje steeds maar weer als een klein lichtpuntje in die diepe duisternis zagen, hebben kunnen genieten hoe zo'n klein lichtpuntje zich hoe langer hoe meer uitspreidde tot een zee van licht, het licht der bevrijding.

Zijn wij niet dezelfde jongens, die nu nog steeds elke dag weer opnieuw ons zelf moed inspreken, als alles zo somber en troosteloos zich in onze „brains" vast gaat zetten?

En zie het gaat; vele moeilijkheden worden overwonnen. Wij gaan maar voort en we weten dat elke dag ons dichterbij het doel brengt waarnaar wij allen zo'n smachtend verlangen hebben.

Doen wij dat dan nutteloos? Zijn wij dan geen jongens, die weten kunnen, dat elke moeilijkheid overwonnen kan worden door niet te versagen en steeds maar weer voortgaan met moed te houden?

Juist het harde verleden zal een zegen zijn in een twijfelachtige toekomst!

Niet denken van: „We kunnen wel dingen gaan opbouwen, maar wat helpt het ons?"

Neen, we moeten denken: „We zullen opbouwen!"

Dan pas zullen wij ons doel bereiken.

Angst is reddeloze ondergang.

Durf, het enige wapen om strijd te leveren tegen de angst!

Kpl. R. G. Cevat.

v.d. Spoel

Omdat het moet.

JA, omdat ik wel moet. Wij jongeren moeten het leven niet passief leven, we moeten vechten voor onze idealen; vechten voor een andere, betere wereld. Niet denken, we fiksen het in Nederland wel, er moet ruimer, wijder gedacht worden, de jongeren van andere landen moeten we bezielen en zij ons. Niet denken: „Wat kan ik, ik alleen, daar aan doen? Dat lijkt hopeloos, want alleen wordt niets bereikt. Maar en zijn er meer, veel meer, die beu zijn van het leven aan een afgrond, ontgoocheld door de na-oorlogse jaren, die toch weten te werken en te vechten. De wereld wordt niet verbeterd in één, twee of tien jaar.

De mens blijft wat ze is, van nature goed, maar geneigd tot al het kwaad.

Het gaat er maar om, dat we ons best doen, heel simpeltjes ons uiterste best, vooral tezamen in de toekomst, die toch nu begint. Voor de toekomst. We mogen ons geen mooie voorspiegelingen maken, zeker niet op voorspoedige resultaten hopen. De wereld wordt niet in een paar dagen hervormd.

Je bent volslagen gek, kan men beweren, een gekke idealist.

Ik ben ook wel eens moedeloos, vaak teleurgesteld. Daarvoor ben ik mens. Maar over die moedeloosheid komen we heen, we moeten verder. We moeten die andere wereld. En ieder, die dat wil, durft de toekomst aan. Hij luistert naar de gesprekken in eigen kring en hoort op alle mogelijke manieren de vraag naar betere waarden.

Daarom is dit hoofdzakelijk in wij-vorm geschreven, want mijn gedachten zijn de gedachten van vele jongeren en alleen kan niet meer gestreden worden.

Durf jij de toekomst aan? Het antwoord moet „ja" zijn!

v.d. Spoel.

S. van Geelen

Er is een „maar" aan verbonden.

MIJN mening op bovenstaande vraag, die U stelt is de volgende. Ik voor mij geloof, dat iedere militair, die hier in Indonesië zijn dienst heeft gedaan, wel zeker de toekomst aandurfte, hoewel voor het merendeel van deze militairen hier een maar aan verbonden is.

Wanneer wij wisten wat de toekomst voor ons verborgen houdt en hiernee bedoel ik de mogelijkheden, dan zou het makkelijker zijn, deze zo urgente vraag te beantwoorden.

Er zijn veel militairen onder ons, die de toekomst makkelijk inzien en met het bekende „we komen er wel" het burgerpakje aan willen en zullen trekken. Deze groep zal waarschijnlijk het eerst zijn, die zal merken, dat ze er niet zo makkelijk komt. Die mensen zullen eerder gedepimeerd zijn dan die groep, die met niet al te hoge verwachting de toekomst ingaat.

We kunnen niet verwachten volgens mij, dat de toekomst zo rooskleurig zal zijn. Het werkloosvraagstuk in Nederland vraagt reeds weer onze aandacht om nog niet te schrijven over het gevaar van een 3e Wereldoorlog.

Misschien dat mijn mening pessimistisch is, maar er zijn zoveel factoren en U stelt maar 250 woorden ter beschikking.

Men zal ons straks in Nederland niet van het kastje naar de muur moeten sturen en de groep optimisten iets meer de werkelijkheid laten zien en de groep pessimisten moeten tonen (in daden), dat de toekomst niet zo donker is.

Dan zal m.i. de praktijk uitwijzen of wij de toekomst aandurfden of niet.

S. van Geelen

Jan Glissenaar

Wij veroveren ons een toekomst.

REEDS het feit, dat bijna ieder van ons er naar verlangt om weer in de burgermaatschappij aan de slag te kunnen gaan, bewijst, dat wij de toekomst wel degelijk aandurfen. Onze zeer idealistische jeugdplannen zijn over het algemeen wel behoorlijk in diggels gevallen, maar er is een meer realistisch en goed overwogen toekomstbeeld voor in de plaats getreden. In de praktijk van deze moeilijke jaren zijn we ons bewust geworden van de eigen kracht en de prestaties die we aan kunnen als het moet en dat geeft ons vertrouwen, dat we het ook in de burgermaatschappij wel weer zullen fiksen.

Toch is er nog wel eens de vrees, dat we teveel achterop zijn gekomen in specifieke vakkennis en scholing en door een toenemende werkloosheid uit het productieplan zullen worden verdronken. We zullen er echter goed aan doen hieraan geen overdreven waarde toe te kennen en er slechts het leerzame uit te trekken.

Namelijk een realiseren, dat we werkelijk op die gebieden achterop zijn geraakt en dat we daarom heel flink aan zullen moeten pakken en ons daarop zoveel mogelijk reeds in 't dagelijks leven van nu op voor te bereiden. Al is het alleen maar door de energie en fit er in te houden.

Een jonge kerel, die de gemeenschap van nut kan zijn, die een wil heeft om te werken en gezonde ideeën in 't hoofd, die zal zich zeker in de maatschappij een plaats weten te veroveren, waar ook!

Jan Glissenaar.

Theo

Alles liep me tegen.

IK weet niet wat ik moet beginnen als ik thuiskom. Ik heb nooit een vak kunnen leren, omdat wij thuis met 14 kinderen zijn en Moeder dat niet kon bekostigen. Alle werk heb ik zowat gedaan, maar alles stond mij tegen. Ze spreken ook over een Middestandsdiplooma halen. Nu, Mijnheer, daar hoeven wij niet aan te beginnen. Als je elke week een 4- of 5 daagse patrouille moet lopen, daarbij nog 3 of 4 keer op wacht, dan moet U maar eens verklaren, hoe wij dat moeten halen. Negen maanden zwerven wij al door de rimboe zonder dat wij in de stad geweest zijn. De heren, die in de stad zitten, die nooit op patrouille of op wacht hoeven en die 's middags om 1 uur klaar zijn, die kunnen daar wel aan beginnen, wij niet. Ik heb altijd maar één ding in m'n hoofd gehad en dat had ik al op school, chauffeur te worden, maar dat kon Moeder nooit betalen.

Theo

Zij durfden de toekomst aan

Tegelijk met het uitschrijven van de enquête „Durf jij de toekomst aan?“, die op de vorige bladzijden staat afgedrukt, zijn we zo hier en daar eens gaan praten met oud-OVW'ers, die na hun demobilisatie hier gebleven zijn en zich hier een plaats in de burgermaatschappij verworven hebben. Wat ons — als redactie — het meest interesseerde, was het antwoord op de volgende vragen, die wij aan ieder van de ex-militairen voorlegden: Hoe bevalt het U in het burgerleven? Viel de overgang van de militaire naar de burgermaatschappij U gemakkelijk? Wat denkt U van de kosten van levensonderhoud in Indonesië? Hoe is Uw huisvesting geregeld? Wat denkt U van de toekomstmogelijkheden van Nederlandse werkrachten in Indonesië?

Hieronder vindt de lezer de antwoorden van resp. een luitenant, een vaandrig, een sergeant en een soldaat te klasse.

H. l'Ortye

Aanpassing soms moeilijk.

De eerste gedemobiliseerde, die wij bezochten was de Heer H. l'Ortye, thans administratief werkzaam bij het cultuur-concern Tiedeman en van Kerchem. Hij bleek al heel wat militaire jaren achter de rug te hebben, want in Mei '40 vocht hij reeds bij Rotterdam. „In '44 nam ik dienst bij de Stoottroepen en trok ik 9 maanden lang met het 9e Amerikaanse leger door Duitsland. Daarna voeren wij met de „Alcantara“ — ik was als officier bij 7 R.S. — naar Indonesië, of liever gezegd naar Malakka.

U begrijpt, het kostte nogal wat moeite om na deze jaren aan het burgerleven gewend te raken. Je bent helemaal ingeschoten geraakt op het vrije leven van de buitenposten en nu heb je een volkomen zittend bestaan in de stad. Och, dat probleem doet zich natuurlijk overal gelden, maar in dit land toch nog sterker. De dertig OVW-ers, die ook bij ons in dienst zijn getreden en nu in de cultures zitten, zal de overgang waarschijnlijk veel makkelijker zijn geweest.

Ja, het is hier harder aanpakken dan in dienst. Dat brengt het werk — we vormen hier een soort van administratief centrum van verschillende cultuurbedrijven — met zich mee.

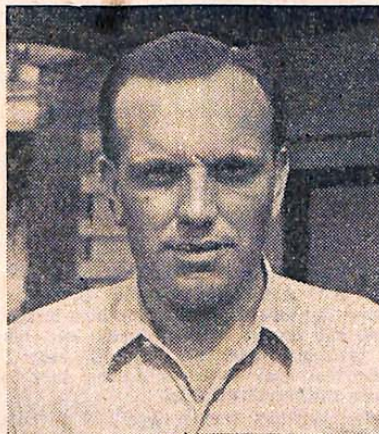
De kosten van levensonderhoud? Die zijn heel hoog en het is niet eenvoudig om de eindjes aan elkaar te knopen. Ik raad ieder getrouwd militair, die hier wil demobiliseren, aan om zijn vrouw zoveel mogelijk kleding en linnen mee te laten nemen. En vergeet vooral het huisraad niet. Als ik hier een koelkast had moeten kopen..... Om te kunnen leven

heb je minstens f 200.— p.p. in de maand nodig. Tenminste in Batavia, buiten is dat minder.

En dan heb je nog geen cent voor je genoegens uitgegeven.

Met de huisvesting heb ik het erg getroffen. Daar heeft de firma voor gezorgd en die heeft het beter in orde gebracht dan je ooit zelf zou lukken.

Over de toekomst ben ik niet zo bijster optimistisch. De zaken zijn hier erg aan het veranderen en er zal heel wat minder ruimte voor Nederlandse werkrachten overblijven.

G. de Vries

Verwachtingen niet beschaamd.

Tot Augustus '48 werkte de Heer G. de Vries als vaandrig bij een Dienst te Batavia. Hij was al lang van plan geweest hier een job te zoeken en reeds vóór zijn demob had hij zijn voelhorens zo hier en daar uitgestoken. Hij kwam dan ook onmiddellijk behoorlijk „terecht“, zoals dat heet. We vinden de ex-vaandrig achter zijn schrijftafel op het dagblad-bureau waar hij tegenwoordig werkzaam is.

Hoe bevalt het burgerwerk in Indonesië? „Uitstekend. Je koestert allicht optimistische verwachtingen en vóór mij althans zijn vele daarvan in vervulling gegaan. Veel moeite om me aan te passen had ik niet. Ik ben altijd in de journalistiek werkzaam geweest en daarom kan ik eigenlijk niet van „nieuw werk“ spreken.“

Is het harder werken dan in de militaire dienst? „Ik vind van wel. Trouwens, U weet hoe het in de journalistiek gaat. Het is soms dag en nacht werken. Het gebeurt wel, dat je dagen achter „stuff“

aanzit, zonder dat er iets uitkomt. De journalistiek is een mooi vak, maar op je lauweren rusten, nee, dat is er niet bij.

De kosten van het levensonderhoud zijn hier uiteraard veel hoger dan in Nederland. Als ik alleen al denk aan het aanschaffen van burgerkleding! Om een gezin te onderhouden — ik ben getrouwd en heb één kind — moet je toch al gauw in de buurt van de 600 gulden zitten, tenminste in Batavia, hoe het daarbuiten is kan ik niet precies beoordelen, maar dat zal misschien wat makkelijker gaan. In de stad neemt het uitgaansleven nu eenmaal een belangrijke plaats in, vooral omdat de huisvesting voor een hoop mensen bar slecht is.“

Over huisvesting gesproken, heeft U het daarmee nogal getroffen? „Ja, ik mag niet mopperen. Dit kwam vooral, omdat ik vóór mijn demob al getrouwd was en de beschikking over een deel van een huis had gekregen. Wat dat aangaat zat ik er al direct beter voor dan menig ander, die zich hier wil installeren.

Wat de toekomst betreft..... we zullen maar afwachten.“

J. A. Giebels

Niet te veel luxe.

Voor hij het leger verliet, was de Heer J. A. Giebels sergeant bij 7 R.S.

Thans werkt hij als mede-firmant bij „De Timmerwinkel“ in Batavia.

Hoe het bevalt? „Goed, ik kan niet anders zeggen. Maar misschien kunt U mij niet als maatstaf nemen. Ik ben lid van de directie en heb dus een zelfstandige positie. De overgang naar het burgerleven is me gemakkelijk gevallen.

Wat het werk zelf aangaat: U ziet het (we zagen het inderdaad, want voortdurend waren er klanten en rinkelde de

telefoon), ik kan geen moment blijven zitten. Het is veel en veel harder werken dan in dienst. Er zijn normale dagen bij, maar soms ben je hele dagen achter elkaar in touw. Tja, een zelfstandige baan heeft ook wel eens z'n bezwaren. Als employé op een groot kantoor heb je het, wat dat aangaat, makkelijker. Ik heb nog geen tijd gehad om eens een week-end naar boven te gaan.

We leven vrij goedkoop met z'n drieën. Maar stel dan ook vooral geen hoge eisen. We zorgen, dat we prima eten hebben, maar verder doen we niet aan luxe. Trouwens, dat zou zo makkelijk niet gaan. Stelt U dit vooral niet te eenvoudig voor als U er over schrijft. Je moet beslist meer dan f 500.— in de maand hebben om er met een gezin als het mijne een beetje redelijk van rond te kunnen komen. Ik krijg bijna iedere avond militairen op bezoek, want ik vind het prettig om wat voor de jongens te kunnen doen, maar je kunt je niet voorstellen hoe „zo'n borrel" en „zo'n stroopje" oplopen.

Hoe is 't met Uw huisvesting? „Ik was voor mijn afzwaaien al getrouwd.

Mijn vrouw zat in het V.H.K. We boften dus, want we hadden al een huis".

Wat denkt U van de toekomst? „Volgens mij zijn er voor Nederlanders hier nog wel mogelijkheden, zeker in de stad. Hoe het buiten zal gaan, dat kan ik onmogelijk bekijken. Op de duur — over een jaar of vijftien — zou ik me wel weer in Nederland willen gaan vestigen".

B. J. Oostewegel.

Aanpassing makkelijk.

Spoedig nadat de Soldaat 1e klasse B. J. Oostewegel van 1-11 R.I. het uniform had uitgetrokken kwam hij als boekhouder terecht bij het im- en export-bedrijf Geo Wehry & Co. N.V. Hoe het hem beviel? „Opperbest. Ook de overgang naar het burgerleven is me niet zwaar gevallen. Voor de oorlog zat ik in Nederland al op 'n kantoor en ook in dienst heb ik administratief werk verricht. Ik had geen zin om naar Nederland terug te gaan. Het is mij er te klein geworden.

Ja, U kunt er van op aan, dat het „aanpoten" is in het burgerleven. Dat is trouwens een algemeen verschijnsel: in alle bedrijven moeten nog reuze achterstanden worden ingehaald en bij ons in de zaak is dat niet anders.

(Vervolg 2de kolom onder).

Afscheid van een Wapenbroeder

DE militaire dienst betekent een voortdurend komen en gaan van mensen. Net als je hen begint te kennen en te waarderen, komt er een bevel tot overplaatsing of gaat er één demobiliseren. En onwillekeurig — zonder dat je je dat tevoren bepaald bewust was — laat de vertrekkende een leegte achter, beseft je, dat hij iets voor je is gaan betekenen en dat je hem niet licht uit de herinnering zult verliezen.

Toen ik in dienst ging — het is intussen al weer een paar jaar geleden — verzekerde een cynicus, die lange tijd militair geweest was en dus uit ervaring scheen te spreken, dat je er verstandig aan deed je niet al te zeer te hechten aan de mensen, waarmee je van dag tot dag te maken zou krijgen. Het zou je het gevoel van „iets te missen" besparen, als aan de dagelijkse omgang plotseling een einde zou komen. Ik begrijp nu, wat hij daarmee bedoelde en ik weet ook, dat ik me nooit aan zijn „advies" gestoord heb en dat ik me er nooit aan zal storen. En zo is het goed. Want wat is menselijker dan het sluiten van vriendschap en je in lief en leed verbonden voelen met de mensen, die onder dezelfde omstandigheden leven en werken als jijzelf? Voorzover ik het nog niet precies wist, heb ik de afgelopen jaren kunnen ervaren wat het betekent: kameraadschap, ook en vooral in het leger. Het werken voor een gemeenschappelijk doel, het tezamen oplossen van moeilijkheden, het samen genieten van de goede dingen, die het leven ook ons, militairen, te bieden heeft, het delen van elkaars verdriet.

Deze gedachten drongen zich aan mij op, toen ik op 15 Juni j.l. de „Kota Inten" met demobilisanten de haven

van Priok zag uitglijden. Aan boord bevond zich de 1e Luitenant E. C. Baron van Heeckeren van Molecaten (wij kenden hem beter als „Eric"), die drie jaar lang aan de redactie van het weekblad „Wapenbroeders" verbonden is geweest, dat hij sinds de 2e actie als hoofdredacteur heeft geleid. Van Heeckeren was de enig overgeblevene op de redactie van de „oude garde" en hij heeft het blad vrijwel van het begin af aan meegemaakt.

Het waren drie veelbewogen jaren, zoals dat vaak gaat met vele „ups" en „downs". Erg makkelijk zal het hem niet gevallen zijn om afscheid te nemen van de vertrouwde werkkruis, waarmee hij vergroeid was geraakt en van de vele vrienden, die hij zich hier heeft verworven. Het kost moeite om „los te komen" van een periode in je leven, die veel voor je heeft betekend en die je intens hebt beleefd. Zo voelt iedere demobilisant het, zo voelt het ook zeer zeker de Lt. v. Heeckeren.

Een hoofdredacteur en een goed vriend nam afscheid. Eric, namens de redactie en de lezers dank voor het vele goede werk, in het belang van „Wapenbroeders" en de troep verricht. Behouden thuiskomst en..... tot ziens in de lage landen!

*

Foto's Wijlen Generaal SPOOR

Van verschillende zijden wordt verzocht om foto's van wijlen de Legercommandant voor bureaux, cantines, verblijven en particulier bezit. De Dienst voor Legercontacten kan gezien papierstatie en personeelsbezetting hieraan niet voldoen maar heeft een particulier fotograaf bereid gevonden tegen zeer billijke prijs de foto's te leveren en te verzenden. Belangstellenden kunnen zich rechtstreeks wenden tot FOTO KORSTEN, Moesweg 3, Batavia. Foto's op briefkaartformaat: f 1.— (bij min. van 10 stuks; f 0,75). Op formaat 24 x 30 : f 8.— (bij min. van 5 stuks: f 6.—).

Aflevering onmiddellijk na ontvangst van postwissel.

Mijn vrouw is na de demob ook naar Indonesië gekomen. Met 'n inkomen van f 600.— per maand (dat is een basis-inkomen van f 475.—) is normaal te leven met z'n tweeën. Met kinderen verandert de zaak natuurlijk.

Mijn huisvesting is prima verzorgd door de zaak. Ik bewoon een omgebouwde garage en heb wat wonen betreft met niemand iets te maken. Een heel gezonde situatie.

De toekomst? Dat zit wel safe, dunkt me. De eerste 25 tot 30 jaar kunnen ze de Nederlandse werkkrachten hier heus niet missen. Nee eerlijk, daarover maak ik me weinig zorg".

Op het succes komt het niet aan, maar op het streven. Dit ligt in 's mensen macht; het verheft hem en maakt hem voldaan over zichzelf.

Jouffroy.

ONLANGS kreeg ik een briefje toegonden door een mij totaal onbekende jongedame. Ik keek met verbazing naar het adres, ja, het kon niet anders, deze brief was voor mij bestemd. Ik scheurde de enveloppe dus open, en las met steeds meer verwondering op m'n gezicht de inhoud van dit epistel. Deze jongedame schreef o.a. het volgende:

„Geachte mijnheer de.....!
Ik kreeg toevallig door een kennis van mij Uw naam te horen en daar ik gaarne eens met zo'n militair, die in Indonesië is, wil corresponderen, was m'n nieuwsgierigheid zodanig aangekweekt, dat ik brutaalweg ook om Uw adres vroeg. Mijn brutaliteit, zoals U zult bemerken kent geen grenzen, want ik ben nog verder gegaan, ik ben n.l. overgegaan deze brief aan U te schrijven”.

Verdere aanhaling uit deze brief heeft geen zin, want het komt allemaal hierop neer, dat vele a.s. demobilisanten, die met de één of andere zee-steamer huiswaarts zullen keren, zich allemaal de vraag stellen: „Hoe zullen onze landgenoten ons ontvangen” en verder komt dan vanzelfsprekend de vraag naar voren: „En de jongedames, hoe zullen die

Correspondentie- Vriendin

tegenover ons, ruwe, onverschillige kerels komen te staan? Waar of niet! Om op dat meisje terug te keren, ik heb haar natuurlijk teruggeschreven en wij schrijven elkaar nog steeds, alles loopt gesmeerd.

Ik geloof, dat ik wel eens dingen of uitdrukkingen naar haar schrijf, die niet helemaal op z'n plaats zijn tegenover een dame.

Maar zij voelt dat waarschijnlijk aan, en geeft ook volmondig toe, dat ze het ruwe leven en de daarbij komende onverschilligheid en niet zulke nette uitdrukkingen, die het soldatenleven nu eenmaal meebrengt, zich best kan voorstellen.

Maar zij leest, zoals zovele andere correspondentie-vriendinnen, dat wel zullen doen, 't allemaal.

En geven enkelen van ons ook waarschijnlijk wel eens een tik op onze vingers. Daarom ben ik, wat onze thuiskomst betreft, gerustgesteld.

Ik geloof, dat onze meisjes in Nederland en in 't bijzonder onze correspondentievriendinnen, de terugkeer in het Vaderland zullen vergemakkelijken. Bij het lezen van dit stukje zullen er wellicht wel militairen zijn, die zich wat rustiger zullen gevoelen. Kijk maar eens naar de brieven van jullie vriendinnen, deze brieven doen je herinneren, dat er ook nog een meer beschaaftere wereld bestaat, dan ons ruwe soldaten-bestaan. Jullie zien, onze pen-vriendinnen aan de andere zijde van het grote water, zijn ons, veelal onbewust, een grote steun. Voor deze vriendschappelijke steun, ben ik haar dankbaar. Jullie ook?

Geloof me, deze meisjes denken bij zichzelf: „alles sal regt kom”.

En dus, wij straks, tanden op elkaar en een beetje meewerken, dan klopt het wel.

Good Luck!!
Tom.

Wapenbroeders

Drukke in de K. W. III.

Gelijk met de bekendmaking, dat de demobilisatie doorgang zou vinden, was het alsof in Batavia een magneet werd ingeschakeld, die ten doel had, alle voor repatriëring in aanmerking komende demobilisanten rondom zich te verzamelen. Van alle kanten komen zij in groepjes afzakken, per boot, trein of auto en op de voormalige K.W. III-school wordt er zonder ophouden doorgewerkt om deze stroom te kunnen verwerken.

OP het terrein voor het hoofdgebouw van de K.W.III-school heerst een grote drukte, wagens rijden af en aan en brengen steeds nieuwe demobilisanten. Overal staan kisten en liggen pluizjakken, achteloos neergegoid, waarop zich de eigenaars hebben neergeveild en gelaten wachten op de dingen, die komen zullen. Tijd is er genoeg want voor de deur van de administratie waar zij zich moeten melden staat al een grote rij wachtenden.

Het is moeilijk om zich boven het lawaai uit verstaanbaar te maken en het zwelt zo nu en dan aan, als weer een groep oude bekenden elkaar heeft getroffen. De meesten zijn met hetzelfde onderdeel naar Indonesië gekomen, waarna ze verspreid werden over de gehele archipel.

Nu, op het punt van demobiliseren, treffen ze elkaar weer en er worden heel wat belevenissen en herinneringen opgehaald. Het zijn echter niet allemaal oude rotten en door-gewinterde O.V.W.'ers. Enigszins afgezonderd van een groepje, druk pratende mannen zit een soldaat, met zijn bruin-gebrande kop in zijn handen, op zijn uitpuillende pluizjak naar de gesprekken van de anderen te luisteren. Hij is pas drie maanden in Indonesië maar heeft 't geluk gehad vrijstelling te krijgen zodat hij nu eveneens weer naar huis mag.

Hij is een Betuwnaar en als vanzelfsprekend een fruiteler, zijn enige verlangen is weer terug te keren naar zijn oude werk. Vol ontzag luistert hij naar twee O.V.W.'ers, die spreken over hun opleiding in Brussel, Engeland en Malakka,

een is getrouwd met een Engels meisje en hij voorziet nog heel wat moeilijkheden voor het zover is dat hij rustig en wel met zijn vrouw in Valkenburg zit, van waar hij in Mei 1945 vertrokken is.

De ander heeft deze moeilijkheden niet, maar schijnt toch weer een bepaald punt te hebben dat hij ernstig moet overwegen. „Alles bij alles is Indonesië toch zo'n slecht land nog niet”, meent hij. „En ook al kanker ik wel eens op de hap van Jan, ik geloof toch, dat ik nog wel eens terugkom”. De meningen lopen hierover sterk uiteen en men komt tot de conclusie, dat je toch maar eerst in Nederland moet zijn geweest. Dat is iets, waar ze het schijnbaar allemaal over eens zijn en wederom gaat het gesprek hier verder over Nederland. Allen verheugen zich op 't aanstaande vertrek, hoewel er toch een pessimist vol blijft houden, het niet eerder te geloven voor hij goed en wel op de boot zit. „In October heb ik hier n.l. ook gezeten voor demobilisatie”, bromt hij, „en toen moest ik ook net een week voor m'n vertrek terug naar m'n onderdeel”.

Zijn bewering brengt hen even in overpeinzing, maar toch al weer gauw lachen ze hem uit. „Knappe vent, die ons weer terughandelt, daarvoor zijn we al te ver”.

Intussen zijn er heel wat nieuwe mannen bijgekomen en degenen, die reeds klaar zijn, lopen tussen de wagens door om te zoeken naar oude bekenden. Het ziet er nu werkelijk naar uit, dat de demobilisatie weer op volle toeren gaat draaien, een aanmoediging voor hen, die over enige tijd aan de beurt komen en weer vol moed de dagen, die hen nog resten, kunnen gaan aftellen.

Ook dit is wachten op demobilisatie, maar nu op de trappen van de K.W. III: het eerste station op de reis naar huis.

Demob-problemen ook voor baboe en djongos

Het verhaal.

DAAR ligt hij langs de kant van de weg. Hij ligt, want kracht om te zitten heeft hij niet meer en om nog maar iets te vatten van al dat militaire verkeer, dat langs hem heen daverd, ach, daar heeft hij al de geestkracht toe verloren. En toch zitten ze in deze jeeps en vrachtwagens, de mensen, die hem een nieuw en gelukkiger leven gaan bezorgen, maar hij beseft het niet. Slechts één ding is er, dat hij weet: hij is ziek, ellendig en hij heeft honger.

Wanneer dan ook een gedeelte van de colonne stopt en gaat afladen vlak in zijn nabijheid, wanneer zij zich gaan installeren in een van de huizen langs de weg en de kok zijn eerste, warme maal gaat brouwen ja, dan reageert hij. Etensgeuren dringen in zijn neus, aangewaaide van over de weg en met de laatste kracht die in hem is, sleept hij zijn afgetobde lichaam voort, met dit ene doel: voedsel bemachtigen!

Zo is het begonnen. De Hollandse kok heeft hem zien aankomen, zag hem als een uit de massa der langzaam wegstervenden en hij heeft zijn mond gesloten gehouden (Maleis sprak hij toch nog niet, hij was pas in de tropen) en zijn hart heeft hij laten spreken.

"Hier, Manus, jij mot toch ook door 't leven"

En steeds heeft hij zijn ogen laten afdwalen, naar dat menselijk wrak, dat met vuile skelethanden de rijst in de mond propte en hij heeft een afschuw gevoeld voor al die zweren, vouden en lompen bijwijze van kledingstukken. De Toean Doktor, de ziekenverpleger, heeft hij er bij gehaald en samen hebben zij de taak ter hand genomen om van „Manus" weer een gezonde, sterke kerel te maken. Zo kwam er een keerpunt in zijn leven.

De eerste weken was hij tot niets in staat, hij at slechts en zijn zweren werden behandeld. Wat later begon hij uit zichzelf wat licht werk te doen in de tuin en hij hielp zijn beschermheren in de keuken of in de „apothek". Spoedig bleek, dat hij een pienter stel hersens had en in staat om leiding te geven aan anderen. Zo werd hij van kebon tot djongos gepromoveerd en na een korte proeftijd aangesteld tot mandur, opperhoofd over het gehele personeel. Zijn ogen waren overal, hij leerde een gebroken Hollands spreken, zijn huid glansde weer en hij leek jaren jonger dan bij de eerste kennismaking. De kok en de „hospik" hadden eer van hun werk en niet slechts eer, maar ook profijt.

Manus legde een voorbeeldige trouw aan de dag, in elke daad demonstreerde hij zijn dankbaarheid, zijn verknoctheid aan zijn weldoeners. Hij droeg hen op de handen! En toch was deze Manus een man, die iets verder keek dan zijn neus lang was. Het woord demobilisatie hoorde hij te veel naar zijn zin. Demobilisatie

betekende voor hem: „de straat weer op, zie maar dat je het root!" En daar voelde Manus niet veel voor. Hij ging plannen maken, een toekomst opbouwen. Van het moelzaam, gespaarde geld, dat hij als mandur verdiende, begon hij te handelen en geleidelijk aan rijpte het plan om een eigen zaak te beginnen, zodra..... zodra hij kon demobiliseren!

Toen hij deze beslissing eenmaal genomen had, zat hij met net zo'n popelend verlangen te wachten op het bekendmaken van een thuisvaartschema als de Hollandse soldaten. Elke teleurstelling trof hem net zo zwaar als de kok en de hospik; elk gerucht werd net zo becritiseerd als dit op de soldatenkamers geschiedde. Natuurlijk was hij volkomen vrij om onmiddellijk zijn

Zo begint de loopbaan van iedere djongos: schoenen poetsen na patrouille.

ontslag te nemen, maar hiertegen kwam geheel zijn wezen in opstand. Zijn trouw verbood hem om er tussen uit te trekken, hij zou blijven tot de laatste dag, het laatste uur! Een goed soldaat verlaat zijn post niet.....!

Tot zover het verhaal van Manus, een prettig, gezellig verhaal met een happy ending. Hij is er een uit een heel leger van babus en djongossen, verspreid over de gehele archipel. Overal waar maar militaire posten zijn. De meesten zijn meegetrokken met het onderdeel, dat hen destijds aannam. Vaak zijn zij honderden mijlen van hun oorspronkelijke woonplaats afgeraakt, maar wat doet het er toe. „Waar het goed is, is mijn vaderland" en als regel is het leven op een militaire post nog niet het kwaadste. En toch komt eens voor een groot gedeelte van deze getrouwen, een einde aan dit verzekerd bestaan. Dan gaan hun bazen huistoe en zullen zij naar andere bezigheden moeten omzien. Dat is hun demobilisatie-probleem!

En toch, als er één typerend verschil bestaat tussen Oost en West, dan is het wel de kwestie van „zorgen voor de toekomst". Het ligt in onze aard om reeds zo lang van tevoren, als maar enigszins mogelijk is, onze toekomst uit te stippelen en ons bestaan veilig te stellen. Wij sluiten verzekeringen voor alle mogelijke en onmogelijke dingen; wij hebben ons spaarbankboekje en ons pensioenfonds, de ziektewet en de rentekaart. Babu en djongos kennen al deze zorgen niet. Het geval van Manus is wat dit betreft een uitzonderlijk geval. Het feit, dat hij spaart en plannen maakt, is op zijn zachtst uitgedrukt: ongewoon. Het gros van deze bedienden zal blijven hangen in de laatste kampong waar de vertrokken troep het anker uitwierp. Daar zullen zij wellicht vrouwen of dienst nemen op een onderneming. Lukt dit niet, dan zullen zij een toko'tje opzetten, niets is eenvoudiger dan dat. Nog steeds kan men van een luttel bedrag leven in dit land.

Zij zullen verdwijnen in de massa, zoals zij daaruit naar voren kwamen. Een enkele slechts zal profiteren van de opgedane kennis. Maar wij, de soldaten, zullen nog wel eens terugdenken aan al hun zorgen, hun trouw, hun toewijding, wanneer wij in Nederland straks horen praten over het dienstbodenprobleem.

TROEPREPORTERS! AANTREDEN!

Sld. ekl. N. A. J. Koevoets, Staf Bat. Genie, „C" Div. „7 Dec".	1 slof
Sld. J. Gerritsen, Staf 5-4 R.I., Vpk. Bandjermasin	1 „
Sgt. maj. J. B. Dekker, 4-3 Reg. Stoottroepen, „C" Div. „7 Dec."	½ „
Sld. J. ten Hagen, 250510120, 2-1 A.A.T., Verz. pel. „C" Div. „7 Dec."	½ „
Kpl. R. Holtes, Verz. pel „B", 2e Inf. Br. Gr. „C" Divisie.	½ „
Kpl. W. Hessels, 32e Hp. V. A.	½ „
Sld. ekl. W. Landman, 260702084 Verb. Afd. 4-11 R.I., Vpk. Purwokerto	½ „
Sld. ekl. W. M. Bakker, 260920011, 32e Cie. A.A.T.	1 „
Kpl. A. C. Reinhardt, 250619120, Vaartuigenpel. 1 en 2, Palembang	½ „
Sld. ekl. J. Zantinge, 270423206, 4-4-9 R.I., Semarang	1 „
Kan. C. G. Boon, 251203009, 3-2 R.V.A., C-Div.	1 „

strijdkrachten PROGRAMMA

Het Strijdkrachtenprogramma te Hilversum gaat sedert 16 Juni j.l. te werk volgens een nieuw zendschema voor Indonesië, dat er — in grote trekken — als volgt uitziet:

Zondag: De Vox: „Deze week in Nederland; muziek- en verjaarsgroeten; „Zondag in Holland“.

Maandag: Sportuitslagen; uitzendingen in samenwerking met sportverenigingen; nieuws uit de regionale omroep; verjaarsgroeten;

Dinsdag: Militair nieuws; reportage; persoonlijke groeten en „Stem van Niwin“ of: verjaarsgroeten en „Taaie en Neut“ (om de veertien dagen).

Woensdag: Aetherbrief van Lieneke; uitzending in samenwerking met militair onderdeel, groot bedrijf, school of jeugdvereniging; verjaarsgroeten.

Donderdag: Samenhang of provincie- en verjaarsgroeten of uitzending in samenwerking met vakverenigingen.

Vrijdag: „Waar ze thuis naar toe gaan“; muziek en persoonlijke groeten; programma-overzicht; Militaire Kroniek; muziek en verjaarsgroeten.

Zaterdag: Persoonlijke- en verjaarsgroeten; amusementsprogramma.

Meer dan voorheen wordt in dit programma aandacht besteed aan de persoonlijke- en verjaarsgroeten voor de militairen overzee. Door deze ingrijpende uitbreiding is het helaas niet mogelijk de persoonlijke groeten, welke dus in het P.C.J.-programma zijn te beluisteren, nogmaals uit te zenden over de zenders in Indonesië, zoals tot nu toe gebruikelijk was. Hierdoor zou te veel tijd onttrokken moeten worden aan het normale programma. Het is de programmaleiding bekend, dat het voor de militairen, voor wie een groet wordt uitgesproken, prettig is deze nog een keer te horen in een herhaling voor de omroep in zijn territorium.

Daarom werd contact opgenomen met de Programmadienst te Hilversum, om te komen tot een regionale groepering van de groeten: op tevoren vastgestelde dagen zullen uitsluitend groeten worden uitgezonden, welke bestemd zijn voor militairen in een bepaald territorium met een eigen omroep. We kunnen uiteraard nog niet in details treden, voor deze regeling definitief is vastgesteld! Te zijner tijd zullen hierover nadere mededelingen volgen in „Wapenbroeders“.

Vanaf 1 Juli — totdat de nieuwe regeling begint — kunnen we de persoonlijke groeten alleen beluisteren in de rechtstreekse uitzending van de P.C.J. voor de Strijdkrachten, welke iedere dag plaats vindt tussen 20.15 en 21 uur JAVA-tijd en wel op de golflengten 13 — 16 en 19 meter.

De verjaarsgroeten worden wel herhaald: daags na de ontvangst over de P.C.J. worden ze heruitgezonden in het ochtendprogramma voor de Strijdkrachten, tussen 6.50 en 7.00 uur JAVA-tijd. 's Zondags 1 uur later over Batavia, golflengten 27 — 28 — 48 — 61 — 115 meter.

Wapenbroeders

Zijn wij slechter?

WIJ leven in een berooide wereld, zegt men. Een wereld, die in alle opzichten kapot is en die, menselijkerwijs gesproken, alleen nog maar wacht op haar ondergang. Wij moeten toegeven, het ziet er inderdaad niet erg rooskleurig voor ons uit. Meer afbraak dan opbouw, meer vernietiging dan vernieuwing.

En op deze wereld van afbraak tobt een mensdom, dat gebukt gaat onder de erfenis van enige oorlogen. Een erfenis, die men zich in de laatste plaats wel zou wensen. En wil men de voorgaande generaties geloven, dan wordt met iedere nieuwe generatie het mensdom slechter. Wij, jongeren, halen onze schouders op bij dergelijke beweringen. Als wij eerlijk zijn, dan zullen we moeten toegeven, dat er iets hapert aan onze levenshouding. Maar of wij inderdaad slechter zijn dan de voorgaande generaties, dat wil er bij ons niet in. En misschien hebben wij daarin niet helemaal ongelijk. Toegegeven, de jeugd van tegenwoordig is anders dan de jeugd van vroeger. Maar zijn de ouderen van thans ook niet anders dan de ouderen van vroeger? En moet alle verandering persé verslechtering betekenen?

Tempora mutantur, nos et mutamur in illis, zegt een Latijns spreekwoord. De tijden veranderen en wij met hen. En dat is zo. Elk nieuw tijdperk heeft een nieuwe mensheid. Maar toch heeft ook elk nieuw tijdperk de Tien Geboden als leefregel gehad.

Maar wij wilden hier ingaan op het verschil tussen deze nieuwe generatie en de voorgaande. En dan treft ons het oordeel van een Amerikaanse schrijfster over deze vergelijking.

De schrijfster wijst dan op z.g. humoristische tijdschriften, die in het laatst van de 19e eeuw opgang maakten, zelfs in de z.g. betere kringen, zelfs op de leestafels

van de dames werden gevonden en als damestijdschriften werden erkend. De inhoud van die z.g. humoristische, satyrische tijdschriften dan bestond uit weerzinwekkende grove moppen, waarvan het grondmotief was: leedvermaak. Leedvermaak over invaliden, of over mensen, die niet recht van lijf en leden waren. Of platvloerse toespelingen over de verhouding der geslachten. Kortom, deze humoristische tijdschriften ademen een dergelijke laagbij-de-grondse sfeer, dat wij er ons voor zouden generen, indien onze meisjes en vrouwen dergelijke lectuur in handen zouden krijgen. Goddank zijn wij nog niet zo afgestompt.

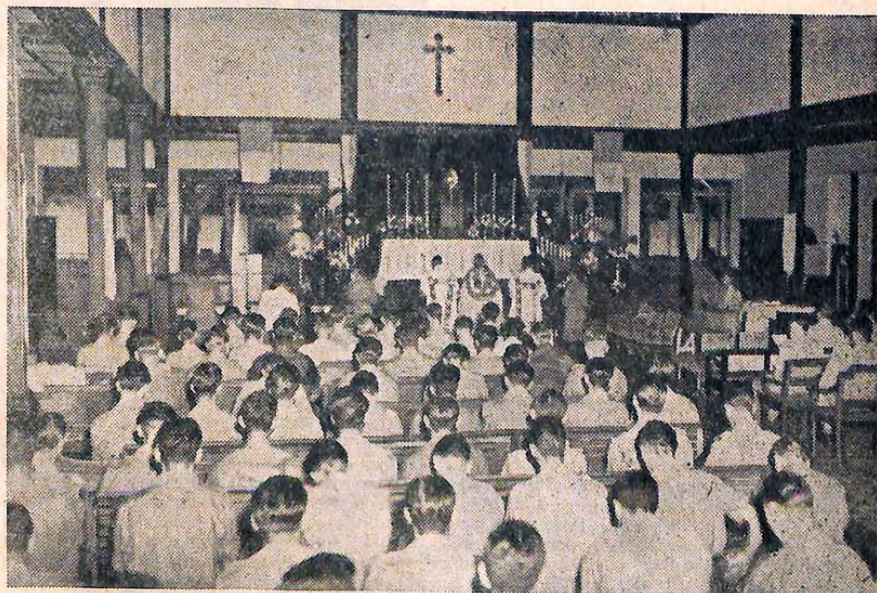
Wij zijn ook niet zo zelfverzekerd. Deze tijd is een tijd van zoeken, van struikelen en vallen. Deze generatie vraagt zich soms radeloos af, wat het leven nog voor zin heeft. Omdat deze generatie diep in haar hart beseft, dat zij toch wel iets beters van het leven had kunnen maken. En omdat deze generatie weet, dat het motto „Après nous le déluge“, na ons de zondvloed, in wezen de vernietiging in zich houdt.

Maar zolang wij niet zo zeker van ons zelf zijn, zolang wij nog blijven zoeken, vertwijfeld soms, maar toch blijven zoeken om zekerheid, zolang is er nog hoop voor deze wereld.

Een hoop, die eenmaal in volle vervulling zal gaan, als wij voor God ons hart buigen en zeggen: „God, hier sta ik in mijn verlorenheid, ik weet geen weg meer; trek ons met Uw liefde uit de afgrond van onze verlatenheid en maak ons bereid om U te volgen“.

Dan is er voor onze onzekere wereld de zekerheid van het geloof in Christus: de zekerheid, die wij in ons geloof moeten uitdragen.

J. L.

Katholiek Militair Batavia v'erdr op plechtige wijze Sacramentsdag. Op de binnenplaats van het Ursulinenklooster, waar ook het Katholiek Militair Tehuis is ondergebracht, werd door de moezeniers van Leger en Vloot een Plechtige H. Mis en 's avonds een Plechtig Lof gecelebreerd, waarna door militairen van de onderdelen in de stad en daarbuiten de Sacramentsprocessie gehouden werd.

Stemmingsbeeld

DEMOB.....!!!!

Het woord, dat zo koud is als de werkelijkheid.

Iemand spreekt er over.

Iedereen verlangt er naar..... Mis!

Iedereen verlangde er naar.....!

Waarom nu niet meer dan bittere noodzaak tijdens een conversatie.....? Iedereen zwijgt.

Ruim een jaar geleden hoorde ik ergens in de rimbú, een sarcastische stem uit een beach-master, die een stelletje nieuwelingen moest verwelkomen, zeggen: „En nu mijne Heren, een gewetensvraag. Wie van U kan ons vertellen wanneer wij afgelost zullen worden?”

Het was bij een kleine K.L.-post in West-Java en de mannen zaten er toen reeds anderhalf jaar.

Een jaar later stond ik daar opnieuw, doch er stond geen beach-master en er werden geen nieuwe jongens verwacht. Alleen de omroeper van Radio Batavia las het laatste demobilisatie-schema voor.

Geen gejuich.....

Allen één oor.....! Toen de omroeper aan het eind gekomen was bleef het stil en het zou vijf minuten stil gebleven zijn, als niet radio Batavia haar programma had voortgezet.

Het waren dezelfde mannen, die een jaar geleden nog vol enthousiasme de toekomst inzagen en het toen nog over hun plannen zus..... en zo..... hadden, maar die nu stil naast elkaar gingen zitten en niets, maar dan ook niets wisten te zeggen. Gedegenereerde K.L.....?

Neen.....! Maar mannen van 23 jaar,

die twee politionele acties hebben gevoerd en God mag weten hoe veel zuiveringsacties daar buiten. Er werd veel van hen gevraagd en zij wisten, dat zij het moesten doen en zij deden het. In stilte hadden zij gehoopt op een snelle repatriëring, doch toen zij daar naast elkaar zaten en niemand iets wist te zeggen, hadden zij allemaal dezelfde gedachte: „Nu weten wij het. De drie jaren moeten vol”. En in alle stilte begon ieder voor zichzelf de maanden uit te tellen.

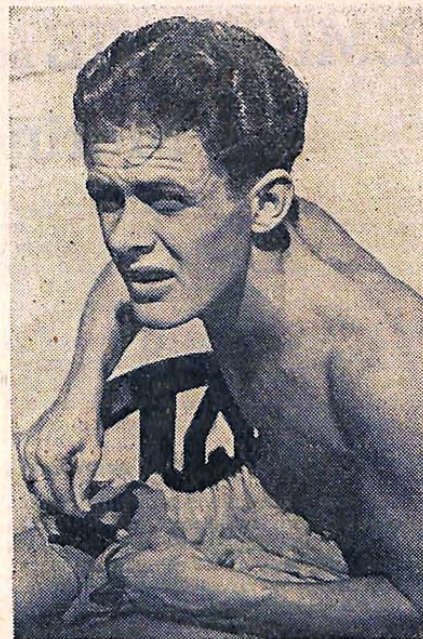
Die avond werd er commentaar geleverd. De een viel het tegen, de ander mee....., maar allemaal hadden zij iets anders verwacht. Nu wisten zij, dat dat niet meer komen zou.

Enkele commandanten wisten dat de troep de volgende ochtend een kleine verduidelijking, in de vorm van een pittig woord, wenste.

Een menselijk psychologisch feit. Een soldatenhart is op zo'n ogenblik, o..... zo klein. Zelfs de grootste praatjesmaker, die meer dan vier sterren bij zijn ordeteken heeft verdiend, weet dat en op zulke momenten zegt ook hij niets.

De ene groep heeft een hartelijk woord gehoord, de andere niet. Allemaal zijn zij het te boven gekomen. De een beter dan de andere. Doch allemaal zijn zij bang voor dat ene..... „straks”.

Repatriëren is een prettig vooruitzicht. Demobiliseren misschien nog meer; maar de burgermaatschappij te veroveren met een achterstand van vele jaren, vraagt krachten, die met geen enkele militaire of eigen geestelijke discipline te vergelijken zijn.

Van peloporpet tot burgerhoed.....!

Van „Officiëren, onderofficiëren, korporaals en manschappen”.....! tot „Heren, Afgevaardigden.....”, vraagt wilskracht en nog eens wilskracht.

Niet de wil: „Wij hebben het twee en een half jaar volgehouden en zullen het ook drie jaar kunnen.....”. Maar de wil het leven aan te durven, moet in ons zijn.....!

De realiteit eist zijn tol en het zal aan ons zijn, of wij die kunnen betalen.

v. Bosy.

WAPENBROEDERS GEVALLEN

IN DE PERIODE VAN 22 MEI TOT EN MET 4 JUNI 1949

K.L.:

Kpl. L. H. J. TUENTER	No. 270406227
Sld. W. A. BUITING	270203200
Kpt. E. ROERING	140313002
Sld. Th. SCHOONHEDEN	270707110
Sld. R. TALSTRA	270107129
Sgt. F. TIMMERMAN	261115044
Sld. W. HUISMAN	270908181
Sld. ekl. J. M. A. TANKE	270106223
Sgt. J. RIEM	190927002
Smi. F. H. IJSPAARD	150315002
Sld. G. v. AALDEREN	250203084
Sld. H. J. v. AVORT	270108061
Sld. L. M. MIERIG	250719076
Sld. ekl. P. STOK	270527153
Sld. A. W. KOOKEN	260416010
Sgt. M. van BOVEN	261107205
Kpl. P. C. v.d. LINDELOOF	251129148
Kpl. H. M. van LIER	280226725
Sld. ekl. J. v. POTTEN	240124003
Sld. J. v.d. MEER	271027125
Kpl. D. J. AALDERINK	270304070
Sld. T. GOLVERDINGEN	271001183
Sld. Th. C. v. BEEK	270829222
Sld. G. J. J. COUWENBERG	271128156
Kpl. A. L. SJOUKEN	271031016
Sld. M. JANSSEN	260329100
Sld. A. P. STOOP	260921093

Sld. J. HINDRIKS	No. 260306016
Elt. H. J. GIEBEL	241106010
Sgt. J. C. v. DRONGELEN	271022004
Sld. ekl. L. EELMAN	250124010
Sld. ekl. M. BRUINS	270208055
Kapt. A. van EL	191207000
Sld. ekl. H. H. KIJLSTRA	260917075
Wmr. G. F. v. TONGEREN	280209005
Sgt. K. MOLLEMA	260718058
Sld. F. J. M. v.d. WOUW	271022211
Sld. J. BOS	271101194
Sld. D. E. KIEWIET	270525102
Sld. W. TESSELAAR	271208222

vermist

„

„

K.N.I.L.:

Mlt. Sgt. maj. A. A. SIAHYA	No. 10904/A
Sld. tkl. WARSO SUTOJO	„
Tim. sld. tkl. Inf. J. DIAZ	K. 124721014
Men. sld. tkl. Inf. A. POLUAN	K. 84717968
Eur. sld. tkl. G. A. L. KARELS	85609
Mlt. Sgt. A. P. F. WILLEMSE	14252/A
Mal. sld. tkl. Inf. MARUP	K. 104719248
Mal. sld. tkl. Inf. Asmat bin Umat	201301008
Men. sld. tkl. Inf. J. SAISAB	K. 94718073
Sld. tkl. SUPRAPADMO	49005
Jav. sld. tkl. Inf. SUTRISNO	43477
Men. sld. tkl. Inf. P. H. TAWAANG	K. 94718067
Snd. sld. tkl. Inf. DJADJANG	K. 34821916

vermist

Wapenbroeders

12 EMIGRATIE naar Nw. Zeeland

voor Marine en Leger

EMIGRATIE..... Er is de laatste tijd al veel over te doen geweest. Wij hebben over dit onderwerp in de rubriek „Vooruitzien” gezweven, omdat het geen nut had over emigratie te schrijven als niet tevens de praktische uitvoerbaarheid kon worden aangegeven.

Thans echter ontvingen wij van de Sociale Dienst een aantal gegevens betreffende de emigratie mogelijkheid van 200 demobilisanten van Marine en Leger naar Nieuw-Zeeland vóór September a.s.

De hoofdlijnen

Uit Nieuw-Zeeland is namelijk bericht ontvangen, dat er op zeer korte termijn — d.w.z. voor September a.s. — plaats is voor ongeveer 200 Nederlandse werkrachten in de landbouw en de zuivelindustrie. Demobilisanten van Marine en Leger zullen op de eerste plaats van dit aanbod gebruik kunnen maken. De opzet is om deze emigratie van Indonesië uit naar Nieuw-Zeeland in Augustus te doen plaats vinden.

Ervaren krachten genieten natuurlijk de voorkeur, maar het is niet noodzakelijk dat allen getrainde landarbeiders zijn.

De lonen en andere voorwaarden zijn gunstig, waardoor er mogelijkheid tot sparen aanwezig is. Van de ervaring die men met deze eerste groep emigranten opdoet, zal het afhangen of er mogelijkheden zijn voor volgende uitzendingen.

Persoonlijk besluit

Hoewel Nieuw-Zeeland goede mogelijkheden biedt voor flinke mensen die bereid zijn aan te pakken, zal de emigrant zich toch — en vooral in de eerste tijd — voor velerlei moeilijkheden geplaatst zien en er zal een groot beroep op zijn aanpassingsvermogen gedaan worden.

Het besluit om te emigreren dient dus goed overwogen te worden. Het blijft te allen tijde een persoonlijk besluit waarvoor men zelf ten volle de verantwoordelijkheid en de consequenties moet dragen. Heeft men het besluit tenslotte genomen dan zullen de instanties van Marine (Bureau Demobilisatie) en Leger (Sociale Dienst) hun zoveel mogelijk bij hun emigratie behulpzaam zijn.

Het werkschema

Zoals uit het bovenstaande reeds blijkt, geschiedt de emigratie rechtstreeks van Indonesië uit. In verband met het zuivelseizoen, dat medio Augustus een aanvang neemt, is het noodzakelijk dat de emigrant voor 1 September in Nieuw-Zeeland arriveert. De zaak moet dus in zeer korte tijd haar beslag krijgen.

Zij, die binnenkort voor demobilisatie in aanmerking komen en naar Nieuw-Zeeland wensen te emigreren, dienen zich zo snel mogelijk op te geven bij hun commandant of bij de O.S.D. van hun onderdeel.

Voor wat de Marine betreft is er voor serieuze gegadigden in bepaalde gevallen vervroegde demobilisatiemogelijkheid en wat het Leger aangaat, kunnen zij, die met of in het kader van de „C”-Div. 7 December aftosbaar zijn, zich eveneens opgeven.

Wanneer zich voldoende aspirant-emigranten aanmelden zullen twee Nw.-Zeelandse ambtenaren naar Indonesië komen om de gegadigden te selecteren. Daarna volgt demobilisatie en vertrek per eerste gelegenheid.

De plaatsing

Bij de aankomst van de emigranten worden deze opgewacht door een ambtenaar van het Department of Labour and Employment. Dit Departement regelt het

transport van de emigranten van de haven van aankomst tot de plaats van bestemming. Aan de eindstations worden zij door hun werkgevers afgehaald. De plaatsing in de agrarische beroepen wordt door het Bureau van de Landbouwattaché van het Nederlandse Gezantschap in nauwe samenwerking met het Department of Labour and Employment en de Federated Farmers of New Zealand geregeld. Regelmatig worden werkgevers gecontroleerd of zij het personeel behoorlijke accommodatie geven en zich aan de loonvoorschriften en arbeidsvoorwaarden houden. De emigrant kan altijd een beroep doen op de plaatselijke vertegenwoordigers van bovengenoemd Department of bijkantoor van Federated Farmers.

De landarbeiders gaan als „farmhand” (boeren-arbeider) op de grote zuivelbedrijven werken. Het melken geschiedt daar machinaal en een zekere technische handigheid strekt tot aanbeveling evenals b.v. kennis van tractoren, motoren enz. De emigranten zullen zoveel mogelijk in de familie worden opgenomen.

Het loon van de landarbeiders boven de 21 jaar bedraagt N.Z. £ (Nieuw-Zeelandse pond) 4.10 per week. Het Nieuw-Zeelandse pond staat gelijk met het £ sterling en bedraagt in Nederlands geld omgerekend ongeveer f 10.70; kost en inwoning zijn vrij.

Bij voldoende bedrijfskennis en werkracht staat de mogelijkheid open om na verloop van tijd een positie als deelpachter of bedrijfsleider te krijgen, waarbij men een beloning geniet van 33% van de opbrengst.

Het valt dan gemakkelijker om geld over te sparen en op deze wijze opent zich de weg naar een zelfstandig bedrijf in een land, waar klimaat en bodemgesteldheid ten volle medewerken.

De arbeiders voor de zuivelfabrieken zullen in de boter- en kaasmakerij te werk gesteld worden. Het loon bedraagt ongeveer £ 7 à £ 8 per week, waarbij echter voor kost en inwoning zal moeten worden betaald, hetgeen op rond £ 2 per week kan worden geraamd. Ook hier hangt positieverbetering af van kennis en prestaties.

Op de grote landbouwbedrijven gaat alles machinaal.

Foto B.I.C.

Sociale voorzieningen en belastingen

Op de lonen worden inkomsten- en sociale verzekeringsbelastingen geheven. De inkomstenbelasting is hoog, doch de eerste £ 200 jaarlijks inkomen is vrij van belasting.

De sociale verzekeringsbelasting bedraagt 7½ % van het loon. Geneeskundige hulp wordt van staatswege verkregen.

De publieke hospitalen zijn gratis, eveneens geneesmiddelen. Bij behandeling door een particuliere dokter wordt voor iedere visite een bepaalde vergoeding beschikbaar gesteld.

Nieuw-Zeeland kent een uitgebreid stelsel van sociale voorzieningen. Emigranten vallen onder de sociale verzekeringen voor ziekte, invaliditeit, ouderdom en werkloosheid, zodra zij een jaar in Nieuw-Zeeland gevestigd zijn.

Eisen

De emigrant die kans van slagen wil hebben moet beschikken over een flinke portie aanpassings- en doorzettingsvermogen en ook over een goede gezondheid. Voorts is enige kennis van de Engelse taal gewenst.

In verband met de aanpassingsmoeilijkheden wordt voor mensen die ouder zijn dan ongeveer 35 jaar een emigratie bezwaarlijk geacht.

In verband met de in Nw. Zeeland heersende woningnood is het voorts voor ongehuwden gemakkelijker om plaatsing te vinden dan voor gehuwden, terwijl het onderbrengen van gezinnen met kinderen momenteel op grote moeilijkheden stuit.

Geld

De emigrant dient zijn uitrusting en overtochtskosten zelf te betalen doch dit wordt hem mogelijk gemaakt door de geldmiddelen die hij bij zijn demobilisatie ontvangt. De demobilisant die vanuit Indonesië emigreert zal dezelfde uitkering ontvangen als bij demobilisatie h.t.l. hetgeen neerkomt op ruim f 750.—. Daarbij komt nog een uitrustings-toelage tot een bedrag van f 530.— wegens uitgeesnaarde overtochtskosten naar Nederland, terwijl de regering er in principe in toestemt om voorzover de noodzakelijkheid bestaat, een extra toelage te verstrekken tot een maximum bedrag van f 500.—.

Deze uitkeringen vinden plaats in Indonesische valuta. Een gedeelte hiervan moet bij het Deviezeninstituut besteed worden voor de aankoop van deviezen, waardoor bereikt wordt dat de emigrant bij aankomst in Nieuw-Zeeland direct over enige geldmiddelen beschikt.

Het zal niet mogelijk zijn om meer dan de voor emigratie strikt benodigde deviezen aan te schaffen.

Het besluit om van Indonesië uit te emigreren behoeft dus niet te stranden op financiële obstakels, terwijl men ook niet aan een lange wachttijd gebonden is. Dit zijn twee punten, waarmee de man, die van Nederland uit zou willen emigreren steeds terdege rekening moet houden.

Tenslotte volgen hieronder nog enkele algemene gegevens over Nieuw-Zeeland, ontleend aan mededelingen van onze landbouw-attaché en van de Stichting Landverhuizing Nederland te Den Haag.

Foto B.I.C.

Een kijkje in de kaasmakerij.

Wat is Nieuw-Zeeland?.....

Nieuw-Zeeland is voor velen nog maar een vaag begrip, men denkt dikwijls, dat dit land als een onderdeel van Australië is te beschouwen. Het is echter een zelfstandige staat met een oppervlakte van achttmaal Nederland. Deze staat bestaat uit twee grote en nog enige kleinere eilanden, welke op liefst 2000 km afstand van Australië liggen.

Een hoge bergrug splitst de eilanden in de lengte in twee delen. Het klimaat lijkt wat op het Nederlandse en kent afwisseling van zomer en winter, welke echter beide warmer zijn en zonnig. Het land behoort tot een van de beste en rijkste weidegebieden van de wereld en het vee blijft door de grote mildheid van het klimaat het gehele jaar buiten. Het natuurschoon is overweldigend. Nieuw-Zeeland heeft een bevolking van bijna 2 miljoen zielen. Er bestaat een volledige godsdienstvrijheid. De meerderheid der bevolking is protestants.

De scholen zijn goed. Onderwijs is kosteloos. Tandverzorging en verstrekking van melk geschiedt op school.

Bedrijfstypen

Het intensieve weidebedrijf wordt vooral op het Noord-eiland uitgeoefend. Van de meeste betekenis is de melkvee-

houderij in het vlakkere kustgebied, dat werkt voor de export van zuivelproducten.

Het werk bestaat hier voornamelijk uit het twee-maal daags melken, het onderhouden en schoonmaken der machines en het centrifugeren van de melk. Het melkbedrijf in Nieuw-Zeeland is sterk gemechaniseerd ook op de kleinere bedrijven.

Indien op het bedrijf zelf veevoeder wordt verbouwd, hetgeen meestal het geval is, zal de emigrant ook nog moeten eggen, zaaien, tractorploegen, enz. Bekendheid met het tractorwerk is dus zeer gewenst.

Het gemengde bedrijf is van 80 tot 200 H.A. groot, met verbouw van granen, maïs, mengkool, knol- en wortelgewassen, meestal voor veevoeder.

De mechanisatie is ver doorgevoerd. De uitgestrekte schapenbedrijven van 4 tot 5 duizend H.A. vindt men vooral op het Zuider-eiland op de heuvels en in de bergen. Kleinere intensieve bedrijven komen op vruchtbare gronden voor.

Daar er veel met benzine- en elektrische motoren gewerkt wordt, is kennis hiervan gewenst. Het klimaat leent zich ook uitstekend voor fruitteelt.

Slotsom

Op elk gebied is een groot tekort aan arbeidskrachten. Men moet echter bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken. Is men bereid om van anderen af te beginnen dan bestaat voor flinke mensen de mogelijkheid om een behoorlijke toekomst op te bouwen.

Nieuw-Zeeland is in veel opzichten nog wat primitief en men moet zich daarom kunnen behelpen en niet ontmoedigd worden wanneer de eerste resultaten niet aan de verwachtingen beantwoorden.

De verwachtingen over ons zijn hoog gespannen en men heeft vertrouwen in de Nederlander, die hier heeft getoond tegen de moeilijkheden opgewassen te zijn. Het is dus aan een ieder die naar Nieuw-Zeeland vertrekt om de goede naam van de Nederlandse militair in Indonesië, door werk en houding te bestendigen.

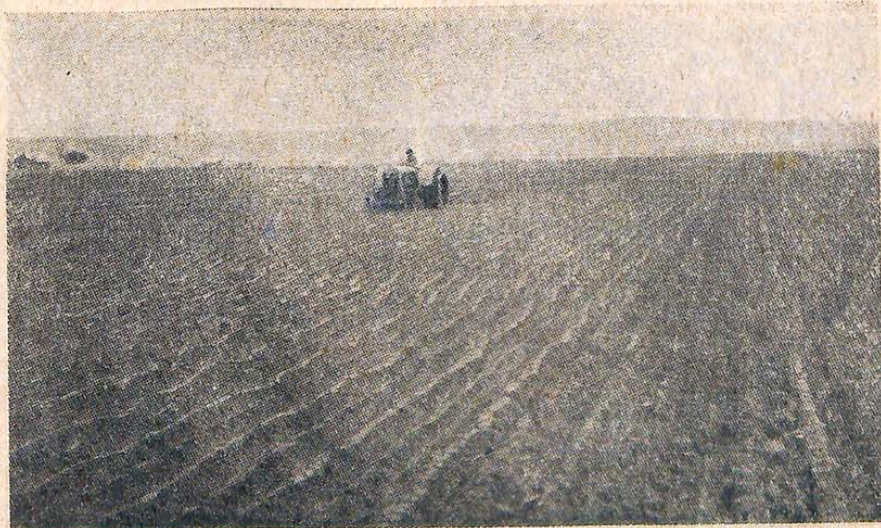

Foto B.I.C.

Nieuw-Zeeland heeft de ruimte.

Wapenbroeders

Grote pakhuisbrand in Amsterdam.

IN drie oude pakhuizen, de drie Koorndragers aan de Oude Schans, is in de nacht van 2 op 3 Juni een grote brand uitgebroken. Binnen een half uur stonden de pakhuizen in lichtlaaie en de brandweer, die met groot materiaal uitrukte, kon niets van deze oude gebouwen, die al in 1645 gebouwd zijn, redden. De schade loopt in de honderdduizenden.

Helaas had deze brand nog een dodelijke afloop. Door het instorten van een der gevels werd de brandweerman De Boer door het vallend puin getroffen en zwaar gewond. De volgende morgen overleed hij in het ziekenhuis aan de bekomen verwondingen.

Wandelende luchtvaartmensen.

DE KLM had voor de tweede Pinksterdag een wandelmars uitgeschreven in de omgeving van 's-Gravenhage, in verband met het 30-jarig jubileum van de Maatschappij in October a.s. Aanvankelijk werd door ruim 3500 personen ingeschreven, maar dit aantal groeide aan tot ruim 6000, omdat velen zich niet eens in hadden laten schrijven, maar alleen voor hun plezier meeliepen. Er waren veel enthousiaste buitenlanders onder de tippelaars. Ook de president-directeur van de KLM, Dr. A. Plesman, nam aan dit sportieve gebeuren deel, evenals meerdere vooraanstaande figuren uit het KLM-bedrijf. Op onderstaande foto ziet U een aantal leden van het vliegend personeel en het corps stewardesses, onder leiding van de populaire chef-vlieger Viruly, kranig tippelen in de duinen van het waterleidingsbedrijf. Van de beste groepen noemen wij o.a. de Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn, als de beste militaire of overheidsgroep in uniform op de 40 km. De groep Marva's uit Den Haag was de beste militaire of overscheidsgroep in uniform op de 30 km.

Wapenbroeders

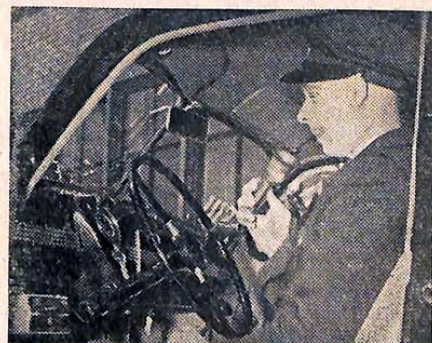
Nederlandse camera

Onbewaakte overwegen

Na de bevrijding is men er geleidelijk toe overgegaan, de onbewaakte overwegen die hiervoor in aanmerking kwamen, uit te rusten met flikkerlichten en een alarm-schel. Men is nu weer op het vooroorlogse peil van ca. 50 onbewaakte overwegen aangeland, aldus Ir. H. J. Verstegen, chef van het Seinwezen der N.S. Onder deze 50 overwegen zijn er 4 nieuwe, waarvan de bewaking door een elektrisch beveiligingssysteem is vervangen.

Bij K.B. van 1 April jl. is de mogelijkheid geopend het aantal onbewaakte overwegen uit te breiden en men hoopt hierdoor in ca. 4 jaar tijd tot verdubbeling van het aantal onbewaakte overwegen te komen. Dit tempo zal wegens gebrek aan materiaal wel niet sneller zijn, hoewel men uit Amerika langzamerhand iets meer kan betrekken en ook in ons land bij de Spoorweg Seinindustrie te Bussum de benodigde apparatuur vervaardigd kan worden.

De ervaring heeft geleerd dat de vrees voor een toenemend aantal ongelukken ongegrond is, daar sinds de komst van het flikkerlicht met schel vrijwel geen ongelukken zijn gebeurd. Bij iedere onbewaakte overweg is onafgebroken wit flikkerlicht te zien, dat in rood verandert wanneer een trein nadert, terwijl dan tevens de alarm-schel in werking treedt. Indien het rode licht om een of andere reden buiten werking geraakt, dan is er een reservelicht van oranjeleuk.

Taxibedrijf heeft mobilofoon.

Het kan haast niet anders of Eindhoven is natuurlijk een der eerste steden in Nederland, waar de mobilofoon in het groot zijn intrede heeft gedaan. Zoals men weet is de mobilofoon een apparaat, waardoor men vanuit een rijdende auto telefoon-gesprekken met abonne's in het land kan voeren.

Een particuliere taxi-onderneming te Eindhoven heeft zijn wagens van een Philips mobilofoon voorzien, waardoor de chauffeurs in staat zijn voortdurend telefonisch contact te onderhouden met de taxi-centrale.

De kosten van de mobilofoon bedragen per maand voor elke wagen fl. 100,—. Men zal echter belangrijke sommen kunnen uitsparen op onnodig wachten, te lange ritten, omrijden enz. terwijl de efficiency zo hoog mogelijk kan worden opgevoerd, door de mogelijkheid de chauffeurs terug te roepen.

U ziet een chauffeur in gesprek met de centrale. Links voor het stuur het bedieningsschakelbordje. De huidspreker voor ontvangst is onzichtbaar ingebouwd.

ONZE sobats die reeds thuisgevaaren zijn, zullen dit keer hun vacantie kunnen doorbrengen in eigen land en hiermee is dan een verlangen, dat op stille tropenavonden bij een walmend oliepittje wel eens hevig plaagde, werkelijkheid geworden. Wij, die nog in dit land onze dure plicht doen en voorlopig nog geen zomervacantie in het vaderland mee zullen maken, troosten ons met het vooruitzicht, dat ook voor ons de tijd zal aanbreken. Velen van ons zullen in de komende wintermaanden in Nederland arriveren, maar de blijdschap van de terugkeer zal zeer zeker het gemis van zomerse dagen verdringen. In ieder geval kunnen wij ons nu alvast wel klaar maken voor de „echte” vacantie na zoveel jaren; de zomervacantie in eigen land.

Zomerhuisjes zijn nog steeds erg schaars op de Veluwe. Maanden vóór dat 't seizoen begint zijn reeds op alle huisjes beslag gelegd. Men zoekt h'eraan tegemoet te komen door het verhuren van gemeubileerde woning-gedeelten, hoewel dit en voor huurder en voor verhuurder natuurlijk niet erg geriefelijk is.

Voor f 200.— à f 300.— kan men ook al een behoorlijke villa huren, waarvan de eigenaar zijn vacantie elders doorbrengt. Talrijke natuurbaden komen het verlangen van moderne genoogens tegemoet, terwijl de hotels met hun strijkjes en bars en de uitspanningen met hun autoskooters en andere ontspanningsgelegenheden zeer zeker hun deel van de enorme drukte zullen krijgen. Het grote Nationale park De Hooze Veluwe trek vorig jaar 200.000 bezoekers, doch moest het afleggen tegen het Apeldoorns natuurreservaat Berg en Bos dat over hetzelfde tijdvak 400.000 bezoekers noteerde. Vele buitenlanders hebben voor dit jaar reeds te kennen gegeven hun kampen op de Veluwe te zullen opslaan. Ze zullen ongetwijfeld een goed onthaal vinden, want de VVV's werken onder hoogspanning.

Natuurlijk zullen de badplaatsen langs de Noordzeekust eveneens een belangrijk aandeel in de toeloop van vacantiegan- gers krijgen.

Noordwijk krijgt vooral van rustige gasten, o.a. vele Engelsen, verzoeken om plaatsruimte. Men wil veel zorg besteden aan de kinderen en vele waakzame ogen zullen de stranden afturen om er op te letten dat alles goed gaat. Er zullen speciale kinderfeestjes worden georganiseerd.

Katwijk, als zoveel andere plaatsen, schreeuwt om woonruimte. Vooral ho'els zijn wel erg schaars. In heel Katwijk staat slechts één hotel. Katwijk heeft veel door de oorlog geleden en het is te betreuren dat van de vernielde hotels er nog niet één weer opgebouwd is. De beiden paviljoenen aan de boulevard kunnen niet veel bezoekers herbergen en de opgetrokken montagewoningen brengen niet veel verlichting in de woningnood.

In Overijssel zijn velerlei vacantiemogelijkheden en men raakt niet uitgekeken op de grote verscheidenheden in het Overijsselse landschap. Twente met zijn bossen en zijn beken en zijn om de steden gegroepeerde exclusieve hotels. De

omgeving van Om- men is een zeer druk bezocht vacantieoord.

De Noordwesthoek met de Beulaker en Belter Wijde is een geliefd watersportcentrum. De pensions zijn er in groter aantal dan de hotels, waarin deze omgeving w' misdeeld is. Het valt te begrijpen, dat men niet al te strak moet vasthouden aan de eis van „m' derne gemakken”. Wat dat laatste betreft hebben wij hie wel een uitstekend leerschool doorlopen.

Overijssel biedt uitstekend gelegenheid om er te kamperen. Over de hele provincie verspreid zijn er ongeveer 50 gecontroleerde kampterreinen en ook daarbuiten kan men natuurlijk zijn tent opslaan. Het aantal jeugherbergen is gering en ontoereikend. Het zou ons te ver voeren indien wij alle pittoreske plekjes zouden 'opnoemen. Dit ligt dan ook niet

Vacantie in eigen land

in onze bedoeling. VVV's en andere instellingen op vacantiegebied kunnen alle gewenste inlichtingen verschaffen, zo men weet.

Als wij een beetje Noorderlijker trekken komen wij terecht in Friesland, dat dit jaar zeer zeker weer een ruim deel van de zomertrek zal krijgen. De Friese merenstreek en de Waddeneilanden, waarvan een viertal nu onder Friesland ressorteren hebben wijd en zijd een bekendheid verworven die tot uiting komt in het aantal bezoekers dat elke zomervacantie de Friese dreven weer opzoekt.

De merenstreek heeft goede landherbergen, kampeerboerderijen en zelfs een „drijvend” hotel en deze gelegenheden zijn niet duur. Een en ander staat onder voortdurende controle van de Ned. Kampeerraad te Amersfoort, zodat de voorschriften wel goed zullen worden nageleefd.

Op de Waddenlanden zijn de pensionprijzen erg laag, reden waarom vele mensen met kleine beurzen (die ons land veel teit) de eilanden met hun rustige en aantrekkelijke schoonheid opzoeken.

Vele tentoonstellingen en andere feestelijke gebeurtenissen zullen de Friese VVV's de voldoening geven van een grote stroom bezoekers.

Voor diegenen die de drukte van een grote stad willen ontvluchten zijn het landelijk schoon en de stille plekjes van Limburg een verkwikking. Vooral als kastelenland heeft Limburg een grote vermaardheid. Meer dan 80, min of meer oude, burchten liggen over het Limburgse landschap verspreid en bijna elk dorp heeft wel een kasteel, waarvan de geschiedenis ons een ogenblik terugbrengt in een grijs en romantisch verleden, waarvan de vertegenwoordiging in de gedaante van een slotspook door de oude gangen of over de oude ruïnes rondzwerft.

De oude Maasdorpen hebben een bekende invloed door hun serene rust en de heuvels geven ons het idee het „lage land” verlaten te hebben.

In Limburg heeft men een oplossing gevonden voor het tekort aan logeer-gelegenheid, zodat ieder in de streek zal kunnen vertoeven, waarheen hij graag zou willen gaan.

Dit onvolledige en onvoldoende verslag over Nederlandse vacantiemogelijkheden moge ons een ogenblik doen verblijven in het vaderland, waarvan wij straks de schoonheden met eigen ogen zullen mogen bewonderen.

De Bandungse hoogvlakte

In „Wapenbroeders“ van 30 April jl. drukten wij een artikel af over de Bandungse Hoogvlakte, geschreven door Sergt. Butot. Thans verzoekt Sold. I. G. v. Herwijnen te Bandung ons onderstaande bijdrage op te nemen, daar naar zijn oordeel het artikel van Butot ten aanzien van de legende een onvolledig beeld gaf.

JAREN geleden woonde in het Bandungse district Tji Lokotot, een wonderschone vorstin, Putri Dajang Sumbi. Zij had een zoon, de minstens even schoon was als zijzelf en waarvan verhaald werd, dat hij een kind was van één der goden, bij Putri Dajang Sumbi verwekt toen zij door haar echtgenoot, de vorst van Tji Lokotot, verbannen was.

De zoon, Sang Kuriang, stond daarom bij de goden zeer in de gunst. Op een dag, toen hij al bijna volwassen was, kreeg hij een berisping van zijn moeder. Sang

had toegebracht. Hevig ontsteld en zich schamende, dat zij door haar eigen zoon bemind werd, deed zij een poging het huwelijk met Sang Kuriang niet te doen plaatsvinden, zonder hem te vertellen, dat zij zijn moeder was.

„Liefste“, zo sprak zij tot haar bruidegom, „ik zou graag willen dat je vóór ons huwelijk mijn dierbaarste wens vervulde. Ik zou gaarne de nacht voor ons huwelijk op deze plaats in een prauw willen spelevaren. Wanneer je er in slaagt hier een groot meer te doen ontstaan, zal ik je vrouw zijn“.

Gezicht op de Tangkuban Prahau.

Kuriang menende, dat deze berisping niet verdiend was, werd zeer brutaal. De vorstin was daarover zo vertoerd, dat zij haar kris nam en daarmee Sang Kuriang in het hoofd stak. Zeer verschrikt en hevig bloedend vluchtte de knaap en besloot niet meer terug te keren. Enige jaren zwierf hij over Java en wist zelfs koning te worden over een machtig rijk. Hij kreeg echter heimwee en besloot naar Tji Lokotot terug te keren.

Toen hij in het heuvelachtige gebied van de Tjitarum kwam, zag hij een wonderschone vrouw zitten. Niet wetend, dat deze vrouw zijn moeder was, die al die jaren niets van haar schoonheid had ingeboet, naderde hij haar. Ook de vorstin herkende in deze schone, krachtige jongeman haar zoon niet. Zij vatten liefde voor elkander op en toen hij haar enige dagen later ten huwelijk vroeg, stemde zij toe. Er werden reeds toebereidselen voor de bruiloft getroffen, toen op een dag de vorstin, terwijl zij Sang over het hoofd streelde, het grote litteken ontdekte van de wond, die zij hem eens met haar kris

Sang Kuriang, die zijn toekomstige bruid niet kon weigeren, beloofde het te zullen proberen.

Wat de vorstin had gevraagd leek haarzelf een onmogelijkheid, doch Sang Kuriang, die wist, dat hij een gunsteling der goden was, riep deze voor zijn reuzenwerk te hulp. En zij hoorden hem goedgunstig aan.

Diezelfde nacht zorgden de goden voor een aardverschuiving, die de Tjitarum afdamde, waardoor de gehele vlakte werd overstroomd. Vervolgens lieten zij de bliksem los, die zoveel bomen velde als Sang nodig had voor het maken van zijn prauw. De goden hielpen hem ook bij het maken van de prauw, zodat deze op tijd gereed was.

Putri Dajang Sumbi die dit alles van een hoge rots met ontzetting had gadeslagen, was ten einde raad, daar het ongeoorloofde huwelijk nu toch moest plaats vinden. In haar grote wanhoop riep zij Brahma aan, opdat hij toch zou verhoeden, dat het huwelijk werd gesloten. En zie, Brahma's afgezaant, Batara Guru,

daalde uit de hemel neer, gezeten op de wondervogel Garuda en gaf haar een poeder.

„Werp dit op de dam“, sprak hij, „en er zal een wonder gebeuren“. Nadat zij aldus had gehandeld, verscheen er een reuzenfiguur, die de dam doorbrak en al het water van het meer opslokte door zijn enorme keelgat. Dit geschiedde op de plaats, waar men nu nog de grotten van Sangiantikoro vindt, hetgeen „Heilig Keelgat“ betekent.

Door de sterke stroom, die ontstond, kantelde de prauw en Sang Kuriang verdronk. Putri Dajang Sumbi ontstelde hierdoor zo hevig, dat zij hem nasprong.

Dit was Brahma's wil. Hij wenste geen huwelijk tussen moeder en zoon. Hij die wijs was en goed, liet hen liever sterven. Doch de andere goden, dit niet wetende, waren zo bedroefd, dat zij de kukusan, waarin de rijst voor het bruiloftsmaal was klaargestoomd, veranderden in een bergstroom, terwijl zij het vaatwerk en het huwelijksbed als ruwe rotsen aan de oever van de rivier vasthechtten.

De omgekantelde prauw veranderden zij in een berg, de Tangkuban Prahau, hetgeen „Omgekeerde Prauw“ betekent, het gat, waar de vorstin haar zoon nasprong werd Kawah Putri (Koninginnekrater), de van kruin en takken beroofde stam, welke het hout voor de prauw had geleverd de Bukit Tunggul (Tronkberg) en de afgehaakte takken en bladeren, die op een hoop lagen vormden de Burangrang.

Ook nu nog wordt de dam, die aan de noordzijde het water moest tegenhouden, de Gunung Tembaken of Damgebergte genoemd. En nog steeds wordt verhaald hoe, onder de prauw in het hart van de berg, het vuur smeult, hetzelfde vuur, waarop eens het bruiloftsmaal werd bereid voor Putri Dajang Sumbi en haar zoon Sang Kuriang.

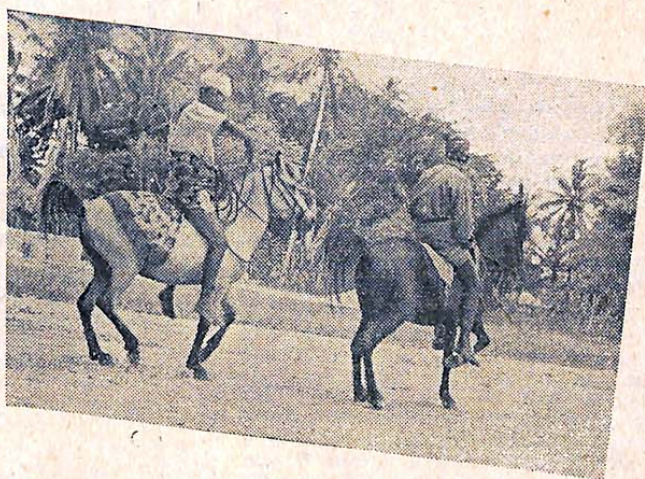
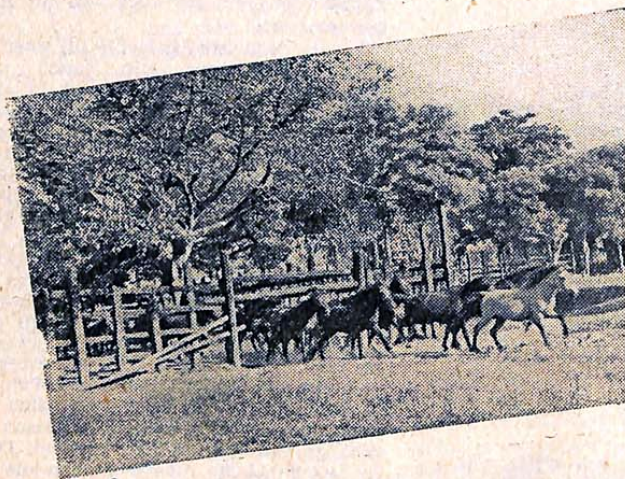
I. G. v. Herwijnen

NASCHRIFT

Sergeant Butot tekent hierbij het volgende aan:

- Legenden worden op vele manieren verteld, daarvoor is het een „legende“. Alle „lezingen“ moeten wel de grote lijn gemeen hebben. Die hoofdpunten hier zijn: Dajang Sumbi, Sang Kuriang, hun „huwelijk“, de eis betreffende „het meer“, de Dewata's (goede geesten), de afdamming van de Tjitarum en het weder leeglopen van het meer. Mijn stelling, dat de geologische feiten in overeenstemming zijn met de legende wordt door de lezing van v. H. niet aangetast.
- Mijn „lezing“ moet worden opgevat als een korte samenvatting van de hoofdpunten, zoals die mij bekend geworden zijn. Deze hoofdpunten werden gesteld naast de geologische feiten. Mijn artikel was geologisch, terwijl dat van v.H. bedoelt t.a.v. de legende volledig te zijn, reden waarom hij twee „lezingen“ combineerde tot een volledig verhaal. Het was niet mijn bedoeling om t.a.v. de legende volledig te zijn.
- Uit de reactie van v.H. blijkt weer hoe door samenwerking en uitwisseling van gegevens een beter inzicht kan worden verkregen. Op deze manier komen wij iets aan de weet. Wie weet nog meer? Kom naar veren met die legenden. Hoe men ze je ook vertelt, er zit altijd een kern van waarheid in.

L. J. M. Butot, Staf 7 Dec. Div.

De paardjes van Sumba

MET uitzondering van Bali, dat steeds veel, misschien wel te veel, belangstelling van de zijde van touristen heeft genoten, is de gemiddelde Nederlander van de kleine Sunda-eilanden niet veel bekend. Toch zijn ook de andere eilanden uit deze reeks om verschillende redenen de belangstelling waard zoals Sumba, dat een belangrijke bron van inkomsten heeft door de uitvoer van vee. Het eiland is van nature zeer geschikt voor de veeteelt. Tot nu toe bedroeg de uitvoer jaarlijks 1,2 tot 1,4 miljoen gulden. Het grootste aandeel hierin levert de vanouds bekende Sandelwood, het kleine Sumbanese paard, waarvan er jaarlijks 3000 het eiland verlaten tegen een gemiddelde prijs van 300 gulden per stuk.

Het is niet precies meer na te gaan, wanneer voor de eerste maal paarden uit Bali of Java naar Sumba zijn overgebracht. Waarschijnlijk gebeurde dat in de veertiende of vijftiende eeuw. Hoe

het zij — zij ontwikkelden zich tot 'n uitstekend paardensoort, in typen te onderscheiden naar de landschappen van Sumba. Een zeer beroemd type was bijv. dat van het landschap Rendeh.

Maar de tijden veranderen en daarmee wijzigen zich de economische behoeften der mensen. In de negentiende eeuw ontstond er op Java vraag naar hogere paarden. Sumba paste zich aan de eisen des tijds aan. 't Sumba-paard, dat gemiddeld een hoogte heeft van 1.25 meter werd met andere rassen gekruist, waardoor zich een hoger Sumba-paard kon ontwikkelen. Bekend is het verhaal, dat in het jaar 1873 op de kust van Sumba een schip verging, waarop zich enige Arabische paarden bevonden. Zij kwamen aan land en behoren — volgens het verhaal — tot de voorouders van het „nieuwe“, hogere Sumba-paard. Pas later werden Australische paarden ingevoerd.

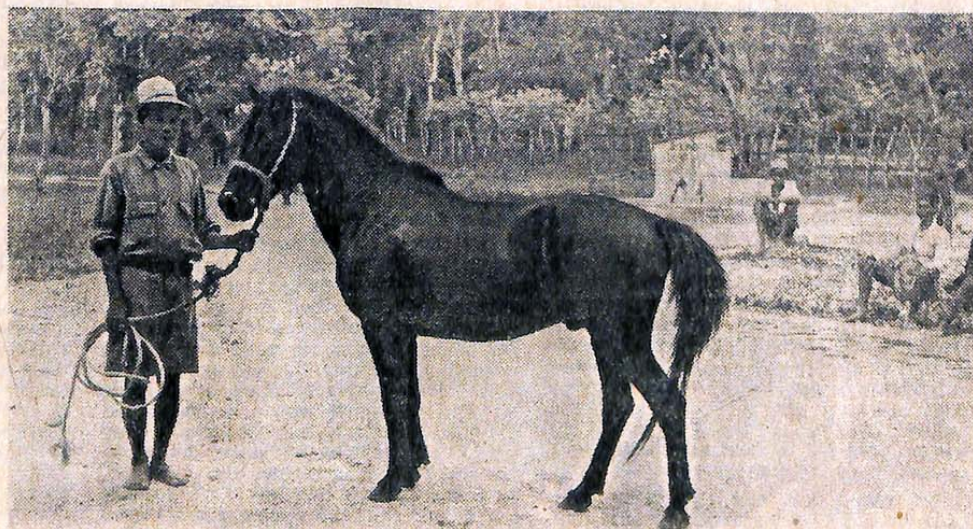
Jammer genoeg mist het hogere paard verschillende goede hoedanigheden van de echte Sandelwood, die zich onderscheidt door temperament, kracht en een groot uithoudingsvermogen. De veestapel is niet gering — het totale aantal paarden bedraagt thans 60.000, maar het aantal echte Sandelwoods vormt daarvan maar een gering percentage. De vroegere typenindeling naar landschappen is geheel vervaagd. De Japanse bezetting, ten tijde waarvan de vermenging nog intensiever werd, is hieraan mede debet. Bovendien stierf door een miltvuur-epidemie de helft van de paarden juist in een streek, waar de echte Sandelwood zich nog het best had kunnen handhaven.

De Veeartsentkundige Dienst is thans in de nabijheid van Waingapu bezig het eigen ras, dus de echte Sandelwood, te verbeteren door een uiterst nauwkeurige selectie en scherpe controle op de voor de uitvoer bestemde paarden.

* Deze grote troepen van paarden worden echter constant bewaakt om zodra het nodig blijkt opgedreven te kunnen worden naar het veebedrijf.

* Sommige paarden op het veebedrijf te Waingapu zijn zo getraind, dat zij op de maat van de terbang (trom) dansen. Hierbij voeren de inwoners ook een woeste dans uit.

* Het Sumba-paard, zoals er velen van het eiland naar andere streken worden uitgevoerd.

Loeki

AARDIG was ze, dat kon niemand ont-kennen. Zoals ze door die Amsterdamse winkelstraat liep, met haar vrolijke ogen en haar opgewekt gezichtje, was ze echt een voorbeeld, hoe aardig een Hollands meisje wel kan zijn. Is het dan ook een wonder, dat de mannelijke voorbijgangers haar met meer dan gewone belangstelling opnamen?

Ja, ik weet dat het niet netjes is en dat het eigenlijk niet zo hoort, maar wie zou het hun in dit geval kwalijk kunnen nemen? Ze keken dus, maar helaas werd hun belangstelling niet beantwoord, waardoor ze wel eventjes een beetje teleurgesteld waren, zolets van gekrenkte ijdelheid weet U wel? Maar het gekke van het geval was, dat ze zich dadelijk daarna opgewekter voelden dan voor de ontmoeting, net alsof ze alleen maar door het zien van dat aardig, snuitje een nieuwe dosis energie hadden opgedaan.

Maar wat interesseren ons verder deze knapen? Laten we liever naar Loeki teruggaan. Ja, zo heette ze Loeki van Vuren, negentien jaar, fris, vlot, vol goede moed en levensblijheid, die je als het ware tegemoetstraalden als je maar in haar nabijheid kwam. Zonder zich in het minst te bekommeren om de vele bewonderende blikken stapte ze rustig door, bleef zo nu en dan voor een etalage staan en constateerde bij zichzelf tevreden dat je al weer zoveel mooie dingen kon krijgen: en niet eens erg duur, heel wat anders dan een paar jaar geleden.

Een naburige kerkklok sloeg tien uur en plotseling was 't alsof er een schokje door haar heen ging. Hoe het kwam wist ze niet, maar toen ze weer terug dacht aan die moeilijke tijd, vlak na de oorlog, zag ze opeens het gezicht van Jan weer voor zich. Jan Verlaar, haar buurjongen, die naar Indonesië was gegaan, nu al bijna drie jaar geleden. Hij was toen twintig en zij net zestien, een echt wicht nog, vond zij nu zelf. Hij was thuis haar ouders goelendaze komen zeggen voor hij vertrok en ook van haar had hij afscheid genomen, met een vrolijk gezicht en vol goede moed: zij had ook gelachen, een beetje verlegen voor die grote soldaat, die altijd wel vriendelijk voor haar was geweest, al die jaren dat ze elkaar nu kenden, die haar tijdens de oorlog wel eens had geholpen met houthakken, maar die zich verder toch nooit veel van haar had aangetrokken. Het was wel wat raar, maar de eerste tijd had zij nauwelijks gemerkt dat hij weg was: later had zij zichzelf er echter herhaaldelijk op betrappt, dat zij aan hem dacht en er eigenlijk een beetje naar verlangde dat hij terug zou komen. Ze zag hem dan weer, zoals hij daar gestaan had, thuis bij hen in de huiskamer en dan was het net of hij weer tegen haar lachte, met die grote, vrolijke ogen van hem, die haar toen een beetje verlegen hadden gemaakt. Zou dat nu nog zo zijn als ik hem weer eens ontmoette, vroeg ze zich af.

Het geluid van een autoclaxon riep haar weer tot de werkelijkheid terug en

zij merkte, dat ze voor de etalage stond van een zaak met niets dan rokers-artikelen, pijpen, tabakszakken, enz. Zij moest er zelf even om lachen en wilde juist doorlopen, toen haar oog viel op een cigarettenaansteker, de mooiste, die zij ooit gezien had en volgens een kaartje dat er bij stond, het allernieuwste model. Wat er daarna gebeurde kon zij zich later nooit meer goed herinneren, maar voor zij het wist stond zij in de winkel en had er één gekocht, voor Jan, die nu toch wel gauw terug zou komen.

Jan Verlaar liep op Pasar Baroe Batavia. „Geld wisselen, meneeerrrr? Hollands geld wisselen, meneeerrrr?” Jan grinnikte in zichzelf. Dat kon hij zich veroorloven, want de volgende dag zou hij op de boot zitten, de boot naar Nederland. Haast niet te geloven, maar toch was het zo. Bijna drie jaar geleden was hij hier aangekomen, drie jaar van gloeiende zon, van plensregens, beurtelings nat van het zweet en van de regen, zware patrouilles, ontberingen en gevaar.

Er waren tijden geweest, dat hij dacht het niet meer te kunnen bolwerken, dat hij er alles wel bij neer had willen smijten. Er waren ook mooie ogenblikken geweest, gebeurtenissen, die in je herinnering steeds meer waarde kregen, naarmate het langer geleden was dat je ze had meegemaakt. En al die dingen waren je niet in je kouwse kleren gaan zitten, hadden van binnen iets in je veranderd. Je bekeek de zaak nu met geheel andere ogen dan toen je pas hier was, je had je leren schikken in de onvermijdelijke narigheden, de goele dingen had je leren waarderden. Jan keek om zich heen en trachtte zich in te denken dat hij over ruim drie weken in Nederland zou zijn, Nederland, hoe laat was 't daar nou?..... Es kijken, bijna vier uur hier, dat was dus en..... tien uur in Nederland. Hoe zou het daar nu zijn? Zou hij zich daar weer thuis voelen, zou hij weer

kunnen wennen, na alles wat hij hier meegemaakt had?

In zijn gedachten beleefde hij weer de laatste dagen thuis, zijn vader, zijn moeder, zijn vrienden, de bureu. De Van Vurens, ja, daar was hij nog heengegaan om goeiendag te zeggen en daar was dat meisje ook geweest. Hoe heette ze nu ook weer? O ja, Loeki, leuke naam, leuke meid ook wel, nog een beetje jong, jammer. Plotseling, als een flits ging het door hem heen: Maar zij is ook ouder geworden, hoe oud is ze nu? Goele help, negentien jaar al. Aardig was ze, dat was hem eigenlijk pas goed opgevallen die laatste dag, toen ze hem een hand had gegeven en goele reis gewenst. En hoe ze hem toen had aangekeken, met van die flonkerende, glinsterlichtjes in haar ogen. Hij herinnerde zich nu weer, hoe hij toen even iets warms en prettigs van binnen had gevoeld. Door de reis en al die nieuwe dingen die hij zag en beleefde was het toen een beetje op de achtergrond geraakt, maar nu was het of er een sluier werd opgelicht. Zou hij haar weer terugzien en hoe zou het dan zijn als zij hem weer zo aankeek, zou hij dan weer dat rare gevoel van binnen krijgen?

„Geld wisselen, meneeerrrr?”

Oh ja, hij was nog in Batavia, Pasar Baroe, voor een winkel met souvenirs. Verdoekeme, wat een verdraaid aardige poederdoos lag daar. Drie jaar later. Zou hij.....? Vijf minuten later stond hij weer op straat, in zijn zak de poederdoos, netjes in een papiertje..... voor Loeki, die hij de volgende maand weer terug zou zien, tenminste dat hoopte hij.

Rrrring: De bel klinkt door het huis van de familie Verlaar en onderbreekt Jan, die een uur geleden is thuis gekomen en midden in een spannend verhaal blijft steken: vader en moeder, die hun ogen bijna niet van hun flinke, bruinverbrande zoon kunnen afhouden, hangen bij wijze van spreken aan zijn lippen. Mevrouw Verlaar kijkt verschrikt op en meneer bezigt bijna een minder gepaste krachtterm, maar slikt die nog net op tijd in en zegt: „Kunnen we niet doen alsof we niet thuis zijn?” „Ik zal eerst even uit het raam kijken wie er is”, zegt Mevrouw. „O dat is wat anders, dat zijn de Van Vurens, die komen natuurlijk alleen maar even om Jan te begroeten”. Laatstgenoemde, heeft het, voor iemand, die net uit de tropen komt, merkwaardig warm. Hij frommelt eens in zijn zak en voelt of de poederdoos er nog is. „Zou ze er bij zijn?” Vader is in de gang om zijn gasten te ontvangen, de deur gaat open, mevrouw Van Vuren, meneer Van Vuren en..... oel..... een dame, een nog jonge dame..... niet te geloven, is dat Loeki, die kleine Loeki? Aduh!!

Een handdruk, nog een handdruk en dan staat ze voor hem en kijken ze elkaar aan..... Dag Loe..... eh..... jufrouw.....” zegt Jan. Zij kijkt maar en kijkt en plotseling weet ze, dat ze niet meer verlegen is, maar wel blij, erg blij. Ze geeft hem een hand en zegt: „Dag Jan, je kent me zeker toch nog wel. Loeki. Weet je nog wel hoe we vroeger altijd samen houtjes hakten?” En dan lachen ze weer, allebei, net als toen hij wegging, maar toch een beetje anders.

Het EI en IK

Maar als ze even later naast elkaar zitten, dan valt het toch niet mee om een gesprek te beginnen.

Jan frommelt weer in zijn zak en Loeki schijnt iets in haar tasje te zoeken. Dan zitten ze beide plotseling met een pakje in hun handen. Tegelijkertijd beginnen ze: „Jan, ik...“ „Loeki, ik...“.

Ze kijken elkaar aan, ze kijken naar de pakjes, ze lachen, ze lachen en het lijkt wel, of Loeki tranen in haar ogen krijgt. Van het lachen?

Vraag het hun zelf eens, als U hen straks tegenkomt, stijf gearmd en met glunderende gezichten, in Amsterdam, in Nederland, maar ik zou U aanraden dan niet meer te veel naar Loeki te kijken.

Ik wil wel dienst nemen, maar alleen voor de koude oorlog.....
(News Chronicle)

KIJK 'EM LOPEN!!

Ieder onderdeel heeft zo z'n eigenaardigheden en naast vele andere is dat bij ons speciaal het klaverjassen.

Beslist een rage is het. Te pas en te onpas komen de kaarten op tafel; in werk- of in eigen tijd, in de middagrust of 's avonds laat. Meestal om de tijd te doden, soms om een sjoof, die de winnaar echter nooit ziet.

De eerste keer in werktijd druk je je porum een beetje en gebeurt het achteraf. Gaat het goed en dat ging het, dan wordt je steeds brutaler en zo zaten we de laatste tijd rustig onder het kantoor van de grote baas te kaarten. Wat gezellig; bovendien was volgens ons het werk al gedaan. En op een morgen, kira-kira negen uur, vlogen de kaarten van de spelers en de opmerkingen van de toeschouwers over tafel.

„Ah, met de zeven de boer er uit pieren, dat is je ware“.

„Goeie bal maat, je zit tenminste geen vlooien te vangen“.

Een luit komt binnen en vraagt wat aan de goedang-baas, die juist op een „leffie“ vroeg. Verdiept in het spel geeft de man geen sjooge op het gevraagde, de kaarten interesseren hem meer op dat ogenblik dan de hele goedang.

„Kijk em lopen“, juicht hij, als z'n maat de boer bekent, „kijk em lopen“.

Of hij liep..... en hij niet alleen, zes dagen licht, van de luit, door de boer. Het kaarten is sudah.

AB.

Hier volgt het droef relaas van iemand, die het slachtoffer van zijn plicht dreigt te worden. Hij is Verplegingsofficier van een Bataljon en en dat zou het mooiste baantje van ons hele Leger kunnen zijn. Als er geen eendeneieren waren.....

VANUIT Batavia worden zij naar de hoofdplaats in ons rayon verscheept en vandaar bereiken zij mij per trein. Ik laat ze naar mijn goedang brengen, zoek de gebroken en de slechte exemplaren er uit en verdeel de rest over de diverse detachementen. De koks sturen mij een proces-verbaal over het aantal, dat eventueel niet voor consumptie geschikt is. Daarna dien ik een opgave in van het totale aantal afgekeurde eieren. Daarvoor krijg ik andere toegesonden, zodat elke militair toch zijn volledig rantsoen verstrekt krijgt.

Het lijkt allemaal zo eenvoudig en logisch en dus ben ik met goede moed aan mijn taak begonnen. Nu zit ik tot mijn nek in de moeilijkheden en zie geen enkele uitweg meer. Complete nachtmerries heb ik er van. Ik ben een gebroken man door dit eendeneieren-drama en het wordt steeds erger.

Het begon de eerste maal op het station reeds met de CMV-sergeant. Die zei plotseling: „De trein kan elk ogenblik binnenlopen, ik ruik de eendeneieren al“. Inderdaad, hij overdreef niet, de lucht was al merkbaar, toen de trein nog niet in zicht was. Het overladen in mijn vrachtwagen nam niet veel tijd in beslag, de mannen werkten als duivels om gauw van die stank vandaan te kunnen. In minder dan een half uur stonden de druipende kisten in mijn gudang. Nieuwsgierigen waren er niet. Iedereen bleef op een eerbiedige afstand. Vanaf die dag dateert ook mijn minder goede verstandhouding met het garagepersoneel van de Staf Cie. Alsof het mijn schuld is, dat die gudang op hun terrein staat.

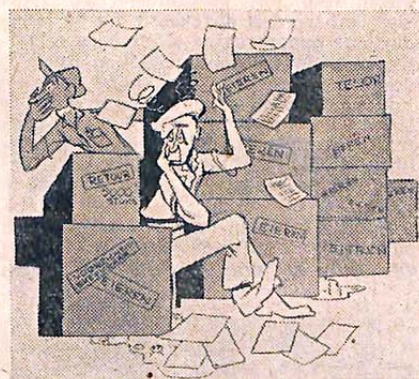
Van de 10.000 kon ik er ruim 5.000 weggooien. Mijn afvalton was te klein. Onder luid applaus werden de overige fris-groene producten van Moeder Eend nog dezelfde dag weer afgevoerd naar de diverse detachementen. Het schoonmaken van de gudang bleek een nieuwe beproeving.

Drie dagen lang stroomden de telegrammen over gebroken en busuke eieren bij mij binnen. Met de reeds weggegooiden werden het er 7.500. Hierover diende ik volgens voorschrift een opgave in. Tot op een ei nauwkeurig.

De volgende zending bracht 7500 andere ter vervanging, benevens het weekrantsoen

van 10.000. Van dit totaal kon ik er 9.000 direct weggooien, de overgebleven 8.500 gingen naar de detachementen, die er 4.500 afkeurden. Het totaal aantal, 13.500 afgekeurde eieren gaf ik weer direct hogerop door.

Dus ontving ik prompt 23.500 andere. Er waren 12.000 busuke, terwijl de koks er nog 6.000 uitvisten. Mijn opgave werd toen 18.000 en de nieuwe zending 28.000. Toen begon de verschrikkelijke waarheid

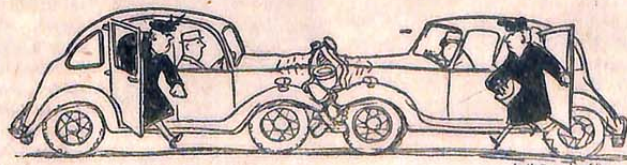

tot mij door te dringen. Dit zou zo doorgaan. Met elke grotere zending zou het aantal bedorven eieren stijgen, waardoor de toezending weer groter zou worden.

Zo ging het. Zo gaat het nog. Ik slaap niet meer en eet niet meer. Op het station scheldt men mij uit. De chauffeurs willen niet rijden of ontwikkelen zulke snelheden, dat er nog meer eieren breken. Mijn gudang is te klein, mijn personeel vraagt overplaatsing. Het verpakken moet sneller, dus achtelozer geschieden. Met steeds groter afschuw wordt deze busuke zending op de detachementen tegemoet gezien. Wat moet ik doen?

De aantallen stijgen nog steeds, ik doe mijn plicht en volg de voorschriften op. En wat is er gebeurd? Ik ben een verschoppeling en word door iedereen gemeden als de pest.

Nog sterker: gemeden als een eendenei.

(Punch)

Wapenbroeders

Baarden groeien in Oberammergau

In het Beierse dorpje Oberammergau is men druk bezig voorbereidingen te treffen voor de opvoering van 't wereldbekende Passie-spel. Men verwacht, dat honderdduizenden bezoekers zullen toestromen. Er zijn echter nogal wat moeilijkheden tengevolge van het feit, dat verschillende spelers uit de jaren 1930 en '34 te oud zijn geworden en ook doordat vele vluchtelingen uit Oost-Duitsland in Oberammergau een onderkomen hebben gezocht.

Judas was zuiver.....

De kapper van Oberammergau zal binnenkort heel wat klanten moeten missen. Want het staat vast, dat op Pasen 1950 het beroemde Passie-spel weer zal worden opgevoerd, na de langdurigste onderbreking sinds de voorstellingen in 1634 begonnen. De mannelijke dorpsbewoners laten hun baard staan en hun haar groeien om in aanmerking te komen voor een rol. Over een paar maanden zullen de leiders en de geestelijkheid van het kleine dorp bijeenkomen om de verdeling der rollen vast te stellen.

Dat zal intussen geen makkelijke taak zijn, om verschillende redenen. Slechts zij, die in het dorp geboren zijn, mogen

deelnemen. Drie eeuwen geleden hebben de „Raad van Zes” en de „Raad van Twaalf” een plechtige gelofte gedaan, dat zij iedere tien jaar het Passieverhaal zouden opvoeren, indien het dorp van de pest zou worden verlost. Een tweede moeilijkheid is, dat alle deelnemers van 1934 lid waren van de Nationaal-Socialistische Partij, met uitzondering van Max Zwinnck, die Judas speelde..... Deze begaafde schilder is echter niet populair in de dorpsamenleving en het is twijfelachtig of hij ooit nog zal meedoen.

Bovendien zijn de leidende spelers uit vroeger jaren te oud om de grote inspanning te kunnen verdragen van het gedurende twee weken acht uur per dag optreden, nadat tevoren al maanden lang is gerepeteerd.

Zo is bijvoorbeeld Alois Lang, die in '34 de Christus-rol vervulde en per dag meer dan 1000 handtekeningen placht weg te geven, reeds 50 jaar oud.

Onlangs werd hij „gedenazificeerd”. Hij bezit het modernste en duurste hotel in het dorp. De meest waarschijnlijke kandidaat voor de rol van Christus is de 22-jarige Alfred Zwinnck, een houtsnijder, die vorig jaar uit Russische krijgsgevangenschap terugkeerde. Hij

draagt al een baard en lijkt sterk op Alois Lang in diens jonge jaren. Belangrijker nog — men zegt, dat hij een geboren acteur is. Vreemd genoeg is hij een jongere broer van „Judas” Zwinnck.

Alfred wil graag meespelen, want dat betekent niet alleen een grote eer, maar het brengt tevens een behoorlijke geldsom op, die ligt tussen de 4500 en 6500 gulden. Dit lijkt erg veel voor twee weken acteren, maar daarbij mogen de repetities, die in November reeds beginnen, niet vergeten worden.

De Maria van 1934 is nog steeds zeer knap, maar wordt thans te oud geacht.

De favoriet is de 20-jarige Brigitte Maier, die werkzaam is in een kantoor van het Amerikaanse bezettingsleger. Een ander meisje dat waarschijnlijk een belangrijke vrouwelijke rol zal spelen is de 18-jarige Gabl Zwinnck.

Het vluchtelingenprobleem.

Men is al begonnen met het uitzoeken van de 1200 costuums, die de garderobe van de spelers vormen. Tijdens de oorlog werden zij veilig bewaard in het Benedictijnen Klooster te Ettal in de Beierse Alpen, niet ver van Oberammergau. Men bezit elk costuum in tweevoud, omdat het toneel in de open lucht is en de spelers dikwijls nat regenen. Sommige van deze costuums, prachtig geborduurd, zijn meer dan 100 jaar oud.

Men zegt, dat meer dan 300.000 bezoekers uit vele landen voor een reis naar Oberammergau geboekt hebben teneinde het Passie-spel te kunnen bijwonen. Dit grote aantal is mede te verklaren uit de omstandigheid, dat Goebbels in 1944 de voorstelling verbood.

De vraag hoe al deze bezoekers onder te brengen bezorgt de vroege vaders eveneens hoofdpijn. Al de Zuidduitse dorpen zitten overvol met vluchtelingen uit Silezië en Oost-Pruisen. Oberammergau en zijn buurdorpen zullen krachtige pogingen doen om deze vluchtelingen naar elders verplaatst te krijgen, opdat ruimte vrij komt voor de honderdduizenden Duitse en buitenlandse vakantie-gangers.

Pas in het begin van dit jaar gaf de Beierse overheid subsidie, wat inhield, dat men kon beginnen met de voorbereidingen. Nu worden de straten hersteld, de tribunes krijgen nieuwe daken en de waterleiding wordt onderzocht. De burgemeester hoopt zelfs een nieuw spoorwegstation gereed te hebben tegen de tijd, dat de spelen gaan beginnen.

De hotels en pensions, aangestoken door dit optimisme, hebben reeds 10.000 extra borden en schotels gekocht en verscheidene duizenden messen en vorken.

F. J. Lynder.

„Zo zag ik er in 1934 uit”. De jeugdige Alfred Zwinnck, die vermoedelijk in 1950 de Christus-rol zal vertolken tijdens de Passie-spielen in Oberammergau, bekijkt de collectie foto's van Alois Lang, die in 1934 deze rol vervulde. Alois Lang zelf staat rechts van Alfred en geeft een verklaring van de foto's.

„Je voelt je hier zo nuttig“

Voor de tweede maal is het gezelschap van Herman Boubert, dank zij de NIWA, naar Indonesië gekomen om voorstellingen te geven voor de troep. Voordat zij naar buiten trokken, spraken we hen nog even in het NIWA-hotel, de Bouberts, wier naam onafscheidelijk verbonden is met de glorie van ons volkstoneel. Een stukje rasecht Amsterdam, midden in Batavia.....

Of het dankbaar werk is om voor de troep te spelen? Aaf Boubert knikt bevestigend: „Enorm, werkelijk enorm. Toen wij na onze eerste tournee in Nederland terugkwamen spraken we nog steeds over de geestdriftige ontvangst, die ons ten deel was gevallen. Weet U, wat het spelen voor ons zo plezierig maakt. Je voelt je hier zo nuttig“. Opeens onderbreekt zij het gesprek. Achter zingt een meisje bij de piano. „Hoort U dat? Dat is mijn dochter“, zegt zij met gepaste trots. Aafje Boubert, die een rol vervult in „De Zaak A.D.“. We komen als vanzelf op dit merkwaardige toneelstuk, dat het vraagstuk van de jeugtopvoeding aan de orde stelt en waaraan het gehele publiek kan deelnemen. „Was het niet enigszins riskant om dit stuk hier op te voeren?“ „Och“, zegt Herman Boubert, „dat was 't in Nederland ook al. Wij gaven meestal besloten voorstellingen. Het leverde groot succes op en toen besloten wij het er in Indonesië ook maar op te wagen, iets waarvan we trouwens geen spijt hebben gehad. Het is opvallend, dat er zoveel soldaten deelnemen aan de discussie o.l.v. Hans Tiemeyer, die het stuk geschreven heeft en de rol van kinderrechtser speelt. Bovendien heeft „De Zaak A.D.“ het voordeel, dat het overal kan worden opgevoerd. Een plankier, een tafeltje en een paar stoelen en klaar ben je. Het andere stuk, dat wij hier opvoeren, „Geef mij maar 'n schip“, eveneens van Tiemeyer, biedt wat dat betreft iets meer moeilijkheden“.

Hoe lang denkt U hier te blijven? „Tot omstreeks midden Augustus. In September moeten wij in Nederland weer aan de gang. Wij gaan nu eerst naar West-Java. Daarna staan de gebieden rondom Palembang, Medan en Padang op het programma. Er kunnen zich overigens

nog genoeg onvoorziene omstandigheden voordoen. Ze willen je allemaal graag hebben en als 't aan de Welzijnsofficieren lag, dan zaten we hier over een half jaar nog. Maar dat gaat nou eenmaal niet“.

Hoe vaak heeft U de beide stukken reeds opgevoerd? „Laat eens kijken. Een poosje geleden hebben wij in Nederland de 150e opvoering van „De Zaak A.D.“ gegeven. Toen onderweg op de „Groote Beer“ nog een paar en daarna in Bata-

via. Het zullen er zo ongeveer 165 zijn. „Geef mij maar 'n schip“ is nog niet zo lang op het repertoire. Een stuk of 50 opvoeringen denk ik“.

Of het optreden in Indonesië zware eisen stelt? „Tja, het is inspannender dan in Nederland. Het is elke avond behoorlijk zweten in die Europese kleding. Maar toch is het wel vol te houden. Vorige keer heeft iedereen van het gezelschap het tempo kunnen bijbenen en wij vrouwen, dat het ook ditmaal wel zal lopen“.

We hadden zitten praten alsof wij elkaar al jaren kenden. Eigenlijk was dat ook wel zo. Want de Bouberts schijnen op de planken niet anders te zijn dan in het dagelijks leven: gulle, spontane Amsterdammers, die steeds „zichzelf“ zijn, zonder „kouwe drukte“. Moeten wij hen nog succes toewensen op hun tweede tournee? Daarvoor zorgen de mannen op de posten wel, die het gevoel zullen hebben even in Nederland te zijn, zoals ook wij dat hadden op het terrasje van het NIWA-hotel *

Het Gezelschap Boubert gefotografeerd voor het NIWA-hotel te Batavia. V.l.n.r.: Hans Tiemeyer, Aaf Boubert, Ben Minolt, Annie Verhuist, Bert Silvester, Ans Koppen, Cor Witschge, Aafje Boubert, Herman Boubert.

Rantsoenen voor Augustus

Bier
vijf hele of tien halve flessen
Chocolade
acht repen
Sigaretten
driehonderd stuks
Jenever (off. en o.o.)
twee liter import
Lucifers
vier doosjes
Toiletzeep
drie stuks
Shag
een pakje
Vloetjes
een pakje
Kauwgum
twee pakjes
Scheermesjes
vijf stuks

Schoensmeer

een doos bruin
een doos zwart

Sweets

drie ons

Scheerzeep

een stuk

Waszeep

twee dubbele staven

Tandpasta

een tube

Vrije verkoop:

Voor zover de plaatselijke voorraad toelaat: bier, chocolade, shag, vloetjes, kauwgum, sweets, pijptabak en sigaren.

Er moet rekening meegehouden worden, dat door de zeer slechte transportmogelijkheden, een bijkantoor tijdelijk enkele artikelen niet in voorraad kan hebben.

SPAART POSTZEGELS

Elke dag komen er duizenden brieven aan. Op al deze brieven zitten postzegels. Nu doet de T.B.C.-bestrijding een oproep: verzamel deze postzegels!

Kan elke factuur niet een of ander blik, doos of wat ook neerzetten op een wijze dat iedereen die zijn post afhaalt, zijn postzegels daarin onbeschadigd kan deponeren? Elke zegel heeft waarde. Op deze wijze kan door ons zeer veel voor de T.B.C.-bestrijding worden gedaan. De verzamelde postzegels kunnen worden opgezonden naar

Kornet G. Groenendijk
250730049
Jawahotel
Rijswijk 6 — Batavia.

Wapenbroeders

Ups en downs in de Nederlandse vliegwereld

De vliegtuigindustrie

WANNEER wij dit overzicht van de Nederlandse luchtvaart van vandaag beginnen met een beschouwing over onze vliegtuigindustrie, dan moeten we helaas een somber geluid laten horen. Uit Nederland bereikte ons nl. het bericht, dat de fusie tussen de Nederlandse vliegtuigfabrieken Fokker, Aviolanda en De Schelde van de baan is. Deze fusie was nl. nog steeds geen voldongen feit en het blijkt nu, dat er dermate grote moeilijkheden zijn gerezen, dat geen bevredigende oplossing meer kan worden verwacht.

Wat precies de redenen zijn van deze plotselinge breuk is niet bekend, maar het staat vast, dat dit een enorme slag betekent voor onze vliegtuigindustrie, ja zelfs dat zij in haar bestaan bedreigd wordt! De „N.V. Nederlandse Vliegtuigenfabriek Fokker” (zoals thans de naam weer luidt) zet haar werkzaamheden normaal voort. In hoeverre Aviolanda en De Schelde zich in de toekomst met vliegtuigbouw zullen bezighouden is ons nog niet bekend.

Intussen kwam Fokker op de Parijse Salon, die van 29 April tot 15 Mei in het Grand Palais te Parijs werd gehouden, weer goed voor de dag en wist met haar stand veel aandacht te trekken. Als nieuw-tje exposeerde Fokker hier de S-12 Instructor, die geheel gelijk is aan de bekende S-11 (welke eveneens geëxposeerd werd), doch voorzien is van een nieuw elonderstel. Behalve deze beide „echte” vliegtuigen toonde Fokker op de Salon grote modellen van haar beide nieuwste lesvliegtuigen: de tweemotorige S-13 (die nog dit jaar zijn eerste vlucht zal maken) en de S-14, een 2/3 persoons straaltrainer. Vooral dit laatste toestel is uiterst belangwekkend en mag wel de „Fokker-clou” van deze Salon

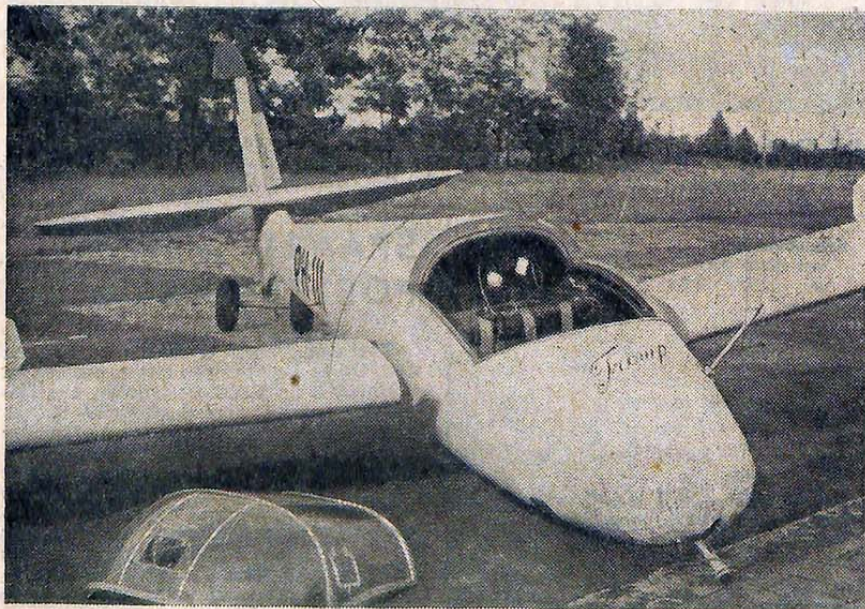
De Fokker S-11 Instructor tijdens een vlucht boven het Hollandse polderlandschap.

worden genoemd. Vooral omdat dit de eerste trainer ter wereld is, die van huis uit als straaltrainer is ontworpen. Over de S-14 zijn praktisch nog geen gegevens bekend gemaakt. Kenmerkend zijn de beide duikremklappen ter weerszijden van de romp, een constructie zoals we die ook aantreffen bij de Martin Mauler duikbommenwerper. De motor van de S-14 is een Rolls-Royce Derwent-V. Men treft ze ook aan bij de Meteors.

Al is de toekomst van de Nederlandse vliegtuigindustrie dus niet direct rooskleurig, toestellen als de S-11, S-12, S-13 en S-14 wettigen toch een bescheiden optimisme voor de toekomst!

De verkeersluchtvaart

Over Aero-Holland heeft U in een vorig nummer een uitgebreid artikel kunnen lezen, zodat wij haar hier verder buiten beschouwing zullen laten. Over de KLM kunnen wij eveneens geen onverdeeld optimistische geluiden laten horen. Allereerst is daar de Batavia-route, die het koste wat het kost in stand gehouden wordt, maar op de Mauritius-route allerm minst economisch te exploiteren is. Het behoeft geen betoog dat deze route, vroeger altijd de ruggegraat van het KLM-bedrijf, thans het „zorgenkind” van de maatschappij is, waaraan miljoenen guldens moeten worden besteed. We kunnen slechts hopen dat India en Pakistan, door de thans gewijzigde politieke verhoudingen in Indonesië, spoedig hun landingsverbod voor de KLM-Connies zullen opheffen, zodat weer de normale, economische Batavia-route met hoge frequentie zal kunnen worden gevlogen. Ook het KLM-verkeer in Europa maakt een moeilijke tijd mee. Allerwegen klaagt men over slecht-bezette toestellen. De redenen zijn voor de hand liggend. De verbindingen over de grond, per spoor of bus, zijn thans wederom goed en het publiek keert elk dubbeltje weer enkele malen om alvorens het uit te geven. Een daarbij komende ongelukkige omstandigheid is, dat juist nu de vraag naar luchtverkeer in Europa zo gering is, de KLM haar nieuwe Convairs heeft ontvangen en op de Europese routes heeft moeten inzetten. Deze machines toch kunnen 40 passagiers vervoeren en een Convair met vijf of zes passagiers aan boord is allesbehalve rendabel. De Convair is voor de Europese luchtlijnen momenteel te groot (de Zweedse SAAB SCANDIA zou beter

De „Tromp”, een tweepersoons Goenvier zweeftoestel, wordt door het Nationaal Luchtvaart Laboratorium gebruikt voor experimenten tijdens de vlucht.

geschikt zijn) en werd gekozen in een tijd van weliswaar begrijpelijk, maar toch overdreven optimisme.

We zien dat de KLM het momenteel moet hebben van haar intercontinentale routes: New-York, Curacao, Paramaribo, Johannesburg en Buenos Aires. Deze lijnen gaan dan ook inderdaad uitstekend. Ook de KLM-bedrijven in Oost en West ontwikkelen zich gunstig. Aardig is nog te vermelden dat de KLM voor het bemannen van haar 90 vliegtuigen thans 1200 man personeel in dienst heeft, waarvan 393 vliegers, 302 telegrafisten, 228 mecánicos, 145 stewards en 132 stewardessen.

Recapitulerend zien we, dat ook de KLM een moeilijke tijd meemaakt, maar met Hollandse taaiheid en vasthoudendheid tenslotte toch de eindjes wel aan elkaar vast zal weten te knopen!

Schiphol

Aan Schiphol wordt nog dagelijks met man en macht gewerkt en langzaam maar zeker verrijst hier in de Haarlemmermeerpolder een wereldluchthaven van betekenis. Met 25 tegen 14 stemmen werd onlangs het Plan-Schiphol in de Amsterdamse Gemeenteraad aangenomen.

Eind 1950 zal Schiphol vier van de zes ontworpen tangentiële startbanen in gebruik hebben en dan zal 72 miljoen gulden aan Schiphol besteed zijn. Tegen 1960 zal dit bedrag rond 170 miljoen gulden bedragen!

Het Rijk neemt hiervan 60% voor haar rekening, terwijl de rest ten laste van de Gemeente Amsterdam komt.

Intussen trekken op Zondagen en ook andere dagen duizenden bezoekers naar Schiphol om vanaf het gezellige terras van het levendige vliegverkeer te genieten.

Op de beide Paasdagen ontving Schiphol 25.000 bezoekers!

De luchtmacht

De opbouw van de operationele squadrons van leger- en marine-luchtmacht vindt thans snel voortgang. Reeds werden twee Meteor-stralsquadrons gevormd, het 323e en het 324e, terwijl in de naaste toekomst nog meerdere zullen volgen. Bij de marine werd het 370e squadron van tijdens de oorlog heropgericht en uitgerust met Mitchell-bommenwerpers, terwijl no. 1 squadron werd uitgerust met Fireflies. Voortdurend komen nog nieuwe Fireflies uit Engeland op Valkenburg aan.

Met ingang van 1 April werd kolonel-waarnemer A. Baretta benoemd tot commandant van Legerluchtmacht Nederland.

Van de marineluchtmacht kan nog worden gemeld, dat zij met het vliegdekschip Karel Doorman binnenkort zal meedoen aan geallieerde zee- en luchtmanoeuvres in de Middellandse Zee. Ook aan de verdediging van het rood-wit-blauw in de lucht wordt dus momenteel in Nederland alle aandacht besteed.

meeste dienstjaren en het grootste aantal Indië-vluchten. Hij is ook de enige KLM-vlieger, die met alle typen vliegtuigen gevlogen heeft, die in de loop der tijden bij de KLM in dienst waren.

Leendert was 41 dagen onderweg toen hij als tweede bestuurder in een Fokker F-12 zijn eerste Indië-vlucht maakte. Dat was in 1931 en 18 jaar later maakte hij zijn laatste reis naar deze gewesten met een Lockheed Constellation, die hem in 9 dagen heen en terug bracht.

In totaal 68 retourvluchten op de Amsterdam-Batavia-lijn heeft Sillevs op zijn naam staan en tijdens zijn leven bracht hij 23.000 uren in de lucht door, dat is meer dan 2½ jaar totaal. Een tropentijd tussen hemel en aarde!

Het kan haast niet anders of „Boon” Sillevs heeft in zijn lange vliegersloopbaan de nodige avonturen beleefd. Wij willen hierbij enige van die voorvallen aanhalen, waaruit wel duidelijk blijkt, dat de kinderschoenen de KLM behoorlijk hebben gekneld.

Het was in de tijd, dat de KLM nog naar Engeland vloog via Calais en Dover, dus over het smalste gedeelte van het kanaal. Het voornaamste instrument van het oude, open vliegtuigje was wel het kompas, dat niet helemaal zuiver was en voor de schokbreking in een bakje met paardenhaar werd gelegd. De vlieger stelde altijd zijn kompas af op de moolrechte pier van Calais, die als een wijsvinger de zee instak. Dan werd aan de overtocht van het Kanaal begonnen, maar af en toe keek de vlieger toch eens om of de kist nog wel in het verlengde van de pier lag. De terugweg was al net zo, want ook Folkestone, in Engeland, had zo'n moolrechte pier.

De passagiers kregen voor alle zekerheid een zwemvest aan, je kon toch nooit weten hè? Bij zo'n gelegenheid vroeg een passagier aan Sillevs, voor de start: „Hoe werkt dat zwemvest eigenlijk?”

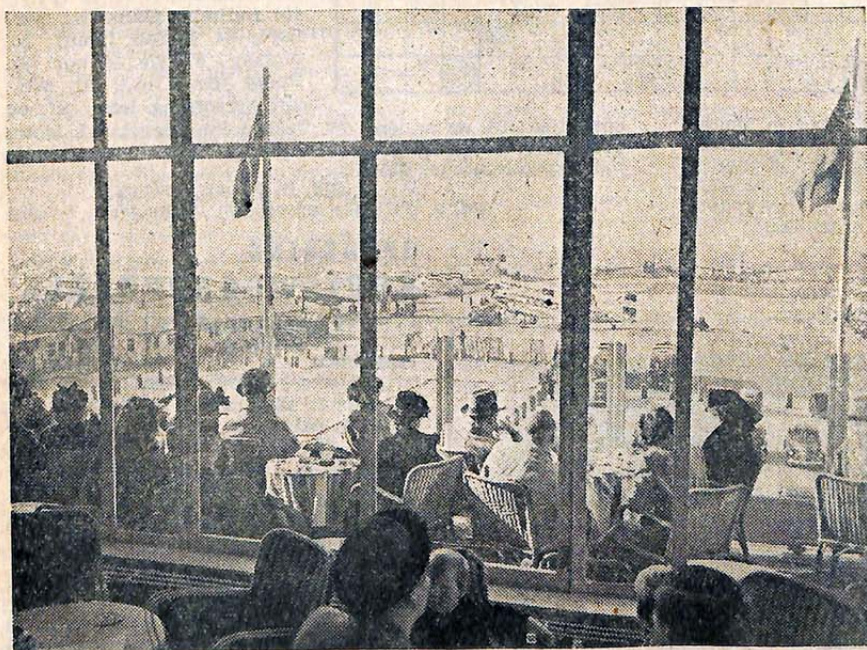
Sillevs zei hem, hoe hij het apparaat moest behandelen.

„En wanneer moet ik het nu opblazen?”

„Als we in het water liggen”. Onderweg kwam er een mistbank opzetten en Sillevs ging daarom lager vliegen. Toen de machine in Rotterdam aankwam, had men de grootste moeite om de passagier uit het vliegtuig te krijgen. Toen Sillevs lager was gaan vliegen, had hij het zekere voor het onzekere genomen en alvast zijn zwemvest opgeblazen!

Een andere keer kwam Sillevs met een F-3 uit Parijs. Onderweg kwam hij tot de onaangename ontdekking dat één van de wielen van het onderstel kapot was. Dus maakte hij een noodlanding in Brussel, wat meer voorkwam in die dagen. De machine vloog over de kop en Sillevs nam een modderbad, met het huppelende wiel achter hem aan. Wat builen en een gebroken rib waren geen beletselen om door te vliegen.

Zoals alle pioniers, op welk gebied dan ook, hadden de namen der KLM-vliegers van vroeger een bekende klank. Tegenwoordig heeft het legertje van 300 KLM-vliegers hun taak overgenomen en doet zijn plicht, onopgemerkt, doch met een kundigheid en een zelfvertrouwen die niet onderdoen voor die van de „mannen van het eerste uur”.

Een blik op het huidige Schiphol vanuit het gezellige nieuwe restaurant.

Uit het leven van een verkeersvlieger

Zo langzamerhand wordt het groepje lucht pioniers van de KLM, die oude getrouwen, kleiner. Eén voor één verlaten ze de stuurstoel en verwisselen die voor een bureaustoel. Het leven van een vliegenier is dermate spannend en vermoeiend, dat zij op een leeftijd waarop een „grond”werker nog niet aan op-

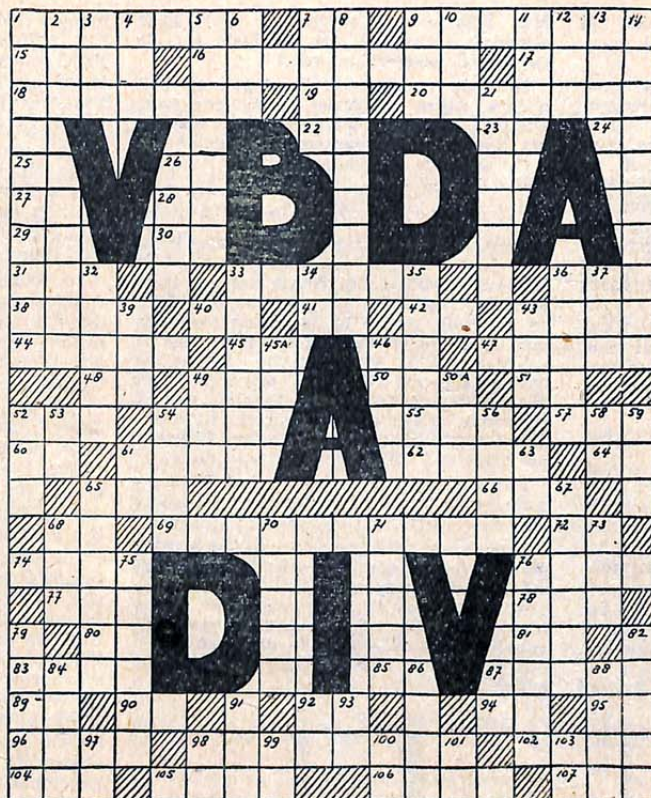
houden denkt, er mee uit moeten scheiden.

Was het eerst Iwan Smirnoff, de „rijkste” der luchtmillionairs, thans vond ook Leendert Sillevs de tijd aangebroken om eens grond onder zijn voeten te krijgen.

Sillevs is de KLM-vlieger met de

Horizontaal

1. Transport; 7. voor de vuist weg; 9. geweldpleging; 15. automerk; 16. ui; 17. gemaakt (Eng.); 18. niet doen; 19. oude maat; 20. generen; 22. lidwoord (Fr.); 23. reeds; 24. deel van ontkenning (Fr.); 25. voedsel; 26. meetkundig getal; 27. en de zijnen; 28. Olympische Spelen; 29. bekende races; 30. maanstand; 31. bid (Lat.); 33. stad in Italië; 36. gelofte; 38. meisjesnaam; 40. muzikant; 41. klaar; 42. zie 23 hor; 43. voertuig; 44. zadel (Fr.); 45. Chinese maat; 46. titel; 47. zeeplant; 48. spil; 49. medicijn; 50. Intern. instelling tot hulpverlening; 51. op zicht (Lat.); 52. onderricht; 54. oude vechtmaat; 55. bijnaam van bekend generaal; 57. tijdperk; 60. aanstaande; 61. wasmachinewerk; 62. borrel (Mal.); 64. meisjesnaam; 65. erg; 66. elk (Eng.); 68. ontkenning (Eng.); 69. dansorkest; 72. rivier in Nederland; 74. Bekend warenhuis; 76. jongensnaam; 77. stad in Duitsland; 78. vul in; IWO; 80. voegwoord (Fr.); 81. pers. vnmw.; 83. eiland (Eng.); 85. onbekende; 87. deel v.e. schip; 89. voorm. Duitse org.; 90. Romeinse Rijk; 92. Rivier in Ned.; 94. Dus (Eng.); 95. voedsel; 96. geneesheer; 98. volmacht (mv.); 102. wreedaard; 104. militaire instantie; 105. koraaleiland; 106. stad in Afrika; 107. onbepaald voornmw.

Verticaal

1. Aansluitsnoeren (Eng.); 2. familieid; 3. meisjesnaam; 4. nagerecht; 5. gedenknaald; 6. electr. geladen atoom; 7. dier; 8. communicatiemiddel; 9. lokmiddel; 10. Amsterdamse Sportclub (afk.); 11. nauw; 12. jong dier; 13. stad in Azië; 14. plaats in Ned.; 21. handvat; 26. deel v.h. lichaam; 32. gebergte; 33. Verlofcentrum (Indon.); 34. lidwoord (Fr.); 35. bloem; 36. leerling (Fr.); 37. roem; 39. indien; 43. bevel; 45a. Pers. vnmw. (Fr.); 46. Marine Etablissement; 49. rotsvast; 50a. krantenjongen; 52. verbinding; 53. boom; 54. vrucht; 56. heldendicht; 58. zonnegod; 59. meisjesnaam; 61. familieid; 63. dierengeluid; 65. figuur in kinderverhaal (voor jong en oud); 67. plaats in Ned.; 68. ontkenning; 70. plaats in Ned. (pop); 71. vervoermiddel; 73. transportbedrijf; 75. herfstbloemen; 76. ui (Fr.); 79. Indische plant; 82. planeet; 84. Bijbels figuur; 86. omlaag; 87. zie 48 hor; 88. Roem (oude sp.); 91. Welzijnsverzorging Ned.; 92. en dergelijke; 93. en andere; 97. Technische Dienst; 98. Motor Transport; 99. Nederland; 100. Meisjesnaam; 101. Achter; 103. Expeditievaart Macht.

Sld. D. Vroom, 260907196.

Sld. J. de Vries, 270220210, Verb. Afd. „A” Div.

OPLOSSING KRUISWOORDPUZZLE „Wapenbroeders” Nr. 13

Horizontaal

1. Cantine; 7. Eva; 9. Batterij; 15. Las; 16. Saone; 18. Drama; 20. Lak; 21. Ur; 22. Bed; 23. Ander; 25. BBC; 27. S.E.; 28. Merel; 30. Sir; 31. Deels; 33. Nederig; 35. Berlang; 37. Toe; 38. An. 40. Lek; 41. Nias; 42. R.S. 43. We; 45. Zomer; 47. Le; 49. Pa; 50. Estrik; 52. Ongemeen; 54. Pit; 55. Eel; 57. Om; 57. Edo; 58. Re; 59. Forens; 62. Ecarte; 66. Gerak; 68. Os; 69. A.T.; 70. Tafia; 71. Gamma; 72. Est; 73. Eb; 74. La; 75. Are; 76. tuinier; 82. Letland; 88. Knoet; 89. Lei; 91. Maand; 93. Op; 95. Nop; 96. Barok; 98. Kap; 99. Va; 100. Ges; 102. Regen; 104. Niger; 106. Tor; 107. Ariadne; 108. Dit; 109. Alsmede.

Verticaal

1. Club; 2. Aar; 3. N.S.; 4. Isere; 5. Nader; 6. E.o.; 7. Eens; 8. Ader; 9. Ba; 10. Amber; 11. Tabel; 12. el; 13. Ras; 14. IJker; 17. Na; 19. R.R.; 22. Bed; 24. Dik; 26. Clan; 28. Meesterstuk; 29. Li; 31. Dek; 32. Snippermand; 33. Nors; 34. Gazometer; 35. Eermetaal; 36. Gaai; 39. Non; 40. Lee; 43. Wilna; 44. E.K.; 46. M.G.; 47. Leo; 48. En; 50. Elf; 51. Ree; 53. Ede; 54a. Tik; 58. Rem; 60. Oost; 61. St.; 63. Cab; 64. Af; 65. Ril; 66. Ga; 67. Aard; 77. Inn; 78. Noord; 79. Iepen; 80. Et.; 81. Ier; 83. E.M.; 84. Takel; 85. Laars; 86. A.N.P.; 87. Noga; 89. Land; 90. Lont; 92. Mare; 94. Per; 96. Be; 97. K.I.; 99. Vod; 101. Si; 103. Ge; 105. Ga; 106. Te.

„Soldaat Overzee”, 'n boek waarin het soldatenleven hier in woord en beeld is vastgelegd. 'n Herinnering voor later en een pracht geschenk voor thuis. Dank zij de NIWIN is deze uitgave tegen de voor militairen sterk gereduceerde prijs van f 3,50 in Indonesië verkrijgbaar. Bestellingen via de Welzijnsverzorgings-officieren bij Boekhandel G. Kolif & Co., Batavia, Surabaja, Semarang, Cheribon, Madiun.

SQUADRON 860 BESTAAT 6 JAAR

Op 15 Juli 1943 werd het Squadron 860 opgericht, als onderdeel van de Britse F.A.A. Het Squadron werd gevormd in Schotland. Oorspronkelijk bestond het uit 6 Nederlandse bemanningen met gecombineerd Nederlands-Brits grondpersoneel. Het doel was, om te opereren vanaf Merchant Aircraft Carriers, in samenwerking met bovenwater-strijdkrachten, boven de Atlantische Oceaan, teneinde convooien te beschermen. Het oorspronkelijke type vliegtuig dat gebruikt werd, was de bekende Swordfish. Aanvankelijk waren er hiervan zes doch dit aantal werd later uitgebreid tot 22 vliegtuigen.

Nadat het personeel de nodige cursussen bij de Fleet-Air-Arm had gevolgd, heeft het Squadron ruim een jaar deel genomen aan de convooi-operaties boven de Atlantische Oceaan. Als bijzonderheid hierbij mag wel gelden, dat gedurende deze tijd niet meer dan 6 schepen uit de door vliegtuigen van Squadron 860 beschermde convooien tot zinken werden gebracht.

De M.A.C.-schepen, waarvan men opereerde, waren omgebouwde tankers van de Shell. Elk schip had drie tot vier vliegtuigen bij zich, welke gedurende de reis op het dek moesten blijven staan.

Na afloop van de oorlog werd van het type Swordfish overgegaan op een 12-tal Barracuda-vliegtuigen. Het doel van het Squadron werd nu, om vanaf een Britse carrier in het Verre Oosten te opereren tegen de Jappen. Deze plannen zijn echter niet tot uitvoering gekomen, omdat de Koninklijke Marine een eigen vliegdekschip kreeg en het Squadron uiteraard in de eerste plaats daarvoor bestemd moest worden.

Bij de overgang naar Hr. Ms. „Karel Doorman” kreeg het Squadron 860 vliegtuigen van het type „Firefly”, waarmee ook heden ten dage nog gevlogen wordt.

De herdenking van de 6de verjaardag van het Squadron werd door omstandigheden in plaats van op 15 Juni op 25 Juni gevierd. Voor de gehele bemanning van het Squadron sprak de commandant van de Marine Luchtvaart Dienst in het

Oosten, de kapitein ter zee (V) P. Vroon.

In zijn toespraak zeide de kapitein ter zee Vroon in te stemmen met een sobere herdenking, omdat de algehele situatie in deze gebieden niet van die aard was om aanleiding te zijn tot het organiseren van grote feesten. Hij memoreerde de geschiedenis van het Squadron en kon tot zijn vreugde speciaal de nadruk leggen op de bijzondere prestaties gedurende zijn diensttijd verricht. Helaas had deze zware dienst een 12-tal kameraden opgeëist en met enkele momenten van stilte werden zij herdacht, die hun grootste offer brachten voor Koningin en Vaderland.

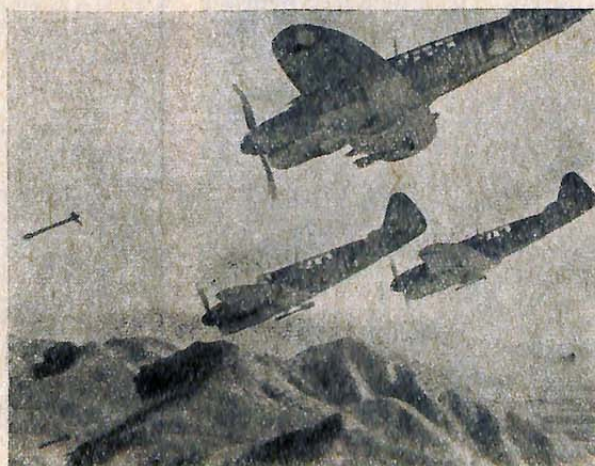
In het bijzonder deed het de kapitein ter zee genoegen, dat hij mededeling kon doen van een tevredenheidsbetuiging die werd ontvangen van de Commandant A-Divisie, onder wiens operatief bevel Squadron 860 aan de laatste acties deel nam en die de Commandant van de Marine Luchtvaart Dienst in 't Oosten verzocht had om de buitengewone tevredenheid over te brengen aan 't gehele personeel van het Squadron en de vliegtuigcommandanten in 't bijzonder. Juist de wijze waarop het grondpersoneel van hoog tot laag zijn taak verricht, geeft een onmisbaar gevoel van veiligheid aan de vliegtuigbemanning voor de uitoefening van haar plicht.

In de avond van Zaterdag 25 Juni werd 't een gezellige drukte bij de Marine

Cantine „Pasiran”, waar het personeel van Squadron 860 als gastheren optrad op een feestavond, welke de herdenking van deze verjaardag moest besluiten. De genodigden hebben gretig de gelegenheid aangegrepen, om onder het genot van goede spijsen en dranken luister aan het feest bij te zetten en het behoeft welhaast niet verteld te worden, dat zij tot laat in de avond bijeen bleven.

Hartelijke woorden werden gesproken en afgewisseld met muziek van de band van de Marine Luchtvaart Dienst en enkele attracties, waarvoor de leider van het feest, de luitenant ter zee (V) der tweede klasse D. T. Chalik, gezorgd had.

Het was een waardig slot en een ieder zal dan ook van harte in hebben kunnen stemmen met de goede wens, dat aan dit Squadron nog vele jaren van bestaan toegemeten zullen zijn.

Een formatie „vuurvliegen” van het Squadron no. 860 in actie tijdens een oefening aan Java's Zuidkust.

Uitreiking Koninklijke Onderscheidingen M. V. K. M.

Op Zaterdag, 25 Juni 1949, vond in een eenvoudige plechtigheid de uitreiking plaats van een 4-tal Koninklijke onderscheidingen aan personen van de Marine Luchtvaart Dienst.

De kapitein ter zee vlieger P. Vroon, commandant van de Marine Luchtvaart Dienst in het Oosten, was onder meer hier-toe uit Batavia overgekomen en verrichtte persoonlijk de uitreiking.

Nadat de bemanning van het marine vliegveld „Morokrem-bangan" en het daar werkzame burgerpersoneel in open carré was opgesteld op het terrein voor de Dakota-hangars en de genodigden hun plaats hadden ingenomen, arriveerde de commandant Marine Luchtvaart Dienst in het Oosten.

In een korte, kernachtige toespraak richtte hij zich tot de aanwezigen, om de betekenis van de thans uit te reiken onderscheidingen te onderstrepen. Hij zeide onder meer, dat, hoewel de onderscheidingen eerst thans, jaren nadat zij verdiend waren, werden uitgereikt, hierin een aanwijzing moest worden gezien, dat schijnbaar onopgemerkte bijzondere daden van moed en plichtsbetrachting toch aan het licht kwamen en hun beloning vonden door een tastbare waardering van Hare Majesteit de Koningin.

Met een woord van troost en opwekking richtte hij zich tot mevrouw de wed. T.A. van Hasselt, de moeder van wijlen matroos der 1e klasse J. van Hasselt, die het aan haar, zoon posthuum toegekende Vliegerkruis zou mogen ontvangen.

De technische ambtenaar T.N.C. Vermeulen, die de Eremedaille in zilver van de Orde van Oranje Nassau zou ontvangen, stelde hij speciaal ten voorbeeld aan het burgerpersoneel van de Marine Luchtvaart Dienst, wegens de bijzondere trouw en langdurige plichtsvervulling ten behoeve van deze dienst.

Hierna werd door het M.L.D.-fanfarekorps de ban geopend en overgegaan tot voorlezing van de Koninklijke Besluiten,

De kap. ter zee (V) P. Vroon feliciteert de wed. Van Hasselt met de posthuum aan haar zoon verleende onderscheiding.

De gedecoreerden v.l.n.r. adj. O.O. vlieger G.H. Bakker, sgt. vltg. tel. C.C. van Doorn, de moeder van wijlen matroos J. van Hasselt en de techn. ambt. T.N.C. Vermeulen.

waarbij de onderscheidingen werden toegekend.

Telkenmale na het voorlezen van het Koninklijk Besluit spelde de commandant M.L.D.-Oosten persoonlijk de gedecoreerden het eremetaal op de borst.

Zo ontvingen achtereenvolgens de adjudant o.o. vlieger G.H. Bakker het Bronzen Kruis voor zijn gedragingen tijdens de oorlog in de Meidagen 1940 in Nederland; de sergeant vliegtuig-telegrafist C.C. van Doorn het Vliegerkruis voor zijn gedragingen tijdens de oorlogsdagen in Indonesië en in het bijzonder voor zijn moedig hulpbetoon bij het redden van overlevenden van Hr. Ms. „Van Nes" en van het transportschip „Sloet v.d. Beele", bij hun ondergang in de Javazee;

wijlen de matroos der 1e klasse J. van Hasselt het Vliegerkruis (posthuum) voor zijn gedragingen bij talrijke vluchten tegen de vijand gedurende de oorlog in Indonesië en tenslotte de technische ambtenaar T.N.C. Vermeulen de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje

Nassau, voor zijn trouwe en uitnemende plichtsvervulling gedurende ruim 17 jaren bij zijn werk voor de Marine Luchtvaart Dienst.

Na het sluiten van de ban richtte de kapitein ter zee vlieger P. Vroon zich tot de gedecoreerden en wenste hun van harte geluk met de hun thans toegekende onderscheiding. Hierbij sprak hij de wens uit, dat het hun gegeven zou mogen zijn, om nog vele jaren het onderscheidingsteken met ere te dragen.

De plechtigheid was hiermede afgelopen.

Na afloop begaven de gedecoreerden zich met hun familieleden naar de kamer van de commandant van het marine vliegveld „Morokremangan", de kapitein-luitenant ter zee vlieger J.M. van Olm, waar onder het genot van een door de commandant zelf gemixte cocktail nog geruime tijd bijeen werd gebleven en waar de hoofden van dienst van het marine vliegveld en belangstellenden in de gelegenheid waren de gedecoreerden persoonlijk geluk te wensen.

De Territoriaal tevens Troepencommandant voor Oost-Java, generaal-majoor G.S. W. J. K. Baay, ontving dezer dagen een brief van de Territoriaal Bestuurs Adviseur voor Oost-Java, van de volgende inhoud:

Nu de overdracht van het Babat—Tuban—Bodjonegoro-vak van 4 Inf. Bat. aan nieuwe troepen voor de deur staat, is het mij een behoefte UHoogEdelGestrenge dank te zeggen voor het prachtige werk, dat dit bataljon onder de even krachtige als brede en wijze leiding van zijn commandant, de Majoor Rijkers heeft gedaan. Niet alleen is in het hete en vochtige klimaat van Bodjonegoro het bovenmenselijke verricht in de talloze patrouilles, die bij nacht en ontij zijn gelopen, maar bovendien hebben de troepen door hun voortreffelijke houding tegenover de bevolking en hun zeer goede discipline het hart en het vertrouwen van de Indonesische bevolking gewonnen, zoals de bataljonscommandant en zijn plaatselijke commandanten het vertrouwen en de vriendschap van de meer ontwikkelde Indonesiërs hebben verworven.

Ik moge UHoogEdelGestrenge verzoeken mijn dank, die mede de gevoelens vertolkt van ambtenaren en bevolking van de door 4e Inf. Bat. voor een groot gedeelte gepacificeerde streek, wel te willen doen overbrengen.

De Territoriaal Bestuurs Adviseur
voor Oost-Java,
w.g. Ch. O. van der Plas.

Stafhonden

Om een afgrijselijk misverstand te voorkomen: met stafhonden bedoelen wij dat viervoetige huisgedierte, dat een natte neus heeft als het gezond — en een droge neus als het verkouden is, hetgeen volgens ons, dwars tegen de natuurwetten ingaat. En dan speciaal dat viervoetig gepeupel, dat, waar men zich ook mocht bewegen tussen de brigadestaf-kantoren, in ieder dungaree-been een uitstekende wrijfpaal ziet en maar overal ruig de achterhand heft, terwijl wij amper naar de buitenwijken van Soerabaja mochten lopen om eh..... juist. Leeuwers zijn het, die naar Uw welbekend „Life-buoy“-gezicht springen, om de vuile tong er over te laten dertelen. Terwijl hun magen nauwelijks meer te torsen zijn van de vettigheden dezer aarde in het algemeen en dezer mariniersbrigade in het bijzonder, lopen ze rond met een snuit, of alles om hen heen deze snuit uit kan.

's Morgens, wanneer wij ons, opgewekt door de onsterfelijke overal-aubade, baden gaan, wordt ons nog ongerept humeur er al door bedorven. O, die gezichten van deze stafhonden, de zwaar galligheid staat er op te lezen! Met een uitdrukkelijke onverschilligheid lopen ze de kantjes er af. Een dwaas, minderwaardig

soort, vinden wij, dat de grilligste stambomen bedenkt.

Sommigen van hen brengen het nog ver in de wereld ook! Zoals die zwartbonte, die destijds bij de voorlichting zijn intrede deed. Hij veroverde op een typisch goedkope manier het hart van onze (nu thuisgevaaren) luitenant en was in een oogwenk diens vertrouwensbeest. Onze chef had er dan toch nog één, die „in een voortdurend besef van ondergeschiktheid“ aan zijn voeten lag. Dat was, dunkt ons, de sterkste troef van „Juuuuunsky“, zoals hij vol moederlijke zorg door onze baas genoemd werd. Deze dacht van zijn landerige dardanel waarlijk nog een „echte brigade-hond“ te maken. In theorie lukte het een beetje. Onze baas wist hem bijvoorbeeld zo ver te krijgen, in actuele ontwikkeling, dat „Juuuuunsky“ op zijn vraag „Desnoods te.....?“ zijn voet oplichtte. Maar dat was nu juist de schijnheiligheid van deze staf-hond want hij had met de puppus, die deze leus in praktijk had gebracht, niets op. Hij liet zich masseren door officieren uiterlijk tot de rang van adjudant en alles wat lager stond, was lucht voor hem. Echt dat type van likken naar boven en ongenaakbaar zijn naar beneden..... Neen, de meer ontwikkelde onder de stafhonden zijn geen haar beter.

We zeiden het reeds: Dit gedegeneerde geslacht vertroebelt onze dagen. En onze maaltijden toch wel!

Gisterenmiddag was onze plaat beladen met een kleurenwielde van soep, nasi, ketimoen, katjang en alang-alang, of hoe dat spul heet, pudding en atabrina. Wie kent niet dat veelzijdig gerecht, dat elke oprichte mariniersmaag in het lijf doet opspringen van vreugde? Terwijl wij ons boven onze plaat kromden van voorpret kwam daar zo'n beetje binnendruipen met een poszegel, waar je de voosheid van kon afkijken.

Jong en al bedorven, zagen wij. Omdat naast ons helaas nog een vrije plaats was, had dit teefje het op ons voorzien. Met de geraffineerde vertrouwelijkheid van een allemansvriendin kwam ze naast ons zitten. Haar fletse ogen keken van ons naar ons eten en van ons eten naar ons.

Begrijp ons goed, wij zijn ook weer de kwaalsten niet, dus we boden haar beleefd zo het een en ander aan. We begonnen met een zicthending nasi, zij snoof er aan en liet deze liggen. De komkommer, de aardnoten en het gras, of wat het was, konden haar al evenmin bekoren. En toen we haar de pudding voorzetten, zag ze ons aan alsof we haar wat sawahblubber hadden gepresenteerd. Maar we volhardden in onze gooi en met een zucht gaven we het besef wat we hadden, dat stukje vlees van onze nasi..... En wát deed nu deze vadsige teef.....? Zij likte er maar even aan en keek toen verongelikt naar ons op! Alles, waarvan wij en onze maten ontevoren deeld smulden, had dit gedrocht versmaad.

Wij konden ons niet meer inhouden en sisten woedend, dat zij wel kon gaan. Ze maakte aanstalten, maar niet eens met de staart tussen de poten! Geen spoor van wroeging!

„Scheer je weg naar het onderofficiersverblijf.....!“ hijgden we.

Vergeef het ons, op sommige ogenblikken kunnen we een proletarische opwelling niet onderdrukken. Deze stafhonden kunnen ons onberekenbaar maken.

Maar er komt nu hopenlijk een eind aan deze toestand. Vanmorgen, toen wij, model als een zoutpilaar, baksgewijsden, sommeerde onze majoor de eigenaren van deze honden om dit rapalje legitimatiekaartjes om de hals te doen.

Dit is een gebeurtenis van historisch belang. De tijd is angebroken, dat wij, pupussen, van een wezen, dat zich misdraagt, de legitimatiekaart kunnen op-eisen!

H. Biersteker.

Is het de minister bekend....

Een desa in Oost-Java kreeg bezoek van een Rode Kruis-team, zoals dat tegenwoordig overal gebeurt waar de toestand het enigszins toelaat. Er was dus niets bijzonders aan.

Er werd een hele dag hard gewerkt en honderden patiënten kregen de zo vurig verlangde „obat“. De mensen voelden zich gelukkig en het Rode Kruis gezelschap vertrok weer.

Naar 't scheen had het de pelopors, die ongetwijfeld het liefdewerk der verpleegsters met lede ogen aanzagen, op een idee gebracht. In ieder geval, toen de avond viel en alles rust en vrede ademde; de militairen zich op hun posten terugtrokken en de kampongbewoners zich op hun baleh-baleh's uittrekten, gingen zij op pad.

In iedere kampong in de buurt, waar het Rode Kruis de bewoners had gehol-

De dokter maakt in de omliggende kampongs speciale ronden om de verwaarloosde bevolking ook medisch zoveel mogelijk te helpen.

pen, gingen de pelopors huis na huis binnen om de mensen te inspecteren. Alle verbandjes werden afgerukt, zodat de ellendige zweren het leven van de ongelukkigen weer ondragelijk maakten. Bovendien uitten de „heren“ nog vreselijke dreigementen, die zij ten uitvoer zouden brengen, indien de mensen nog weer eens „met de vijand samenwerkten“.

Is het vreemd dat zich bij het volgende bezoek van het Rode Kruis-team slechts weinigen meldden?

En dan te bedenken, dat er in Nederland nog mensen zijn, die in extreme elementen, die dit volk, hun eigen rasgenoten, terroriseren op een wijze die elk weldenkend mens met afschuw moet vervullen, vrijheidsstrijders zien.

„Is het de minister bekend, dat.....?“

Ik zou willen zeggen: „Is het de heren die dit vragen bekend, dat.....!“

H. J. Hamminck,
Marinier II.

Wapenbroeders

Met winch en springstof

Dat zijn die lange, lange wegen van Soerabaja naar Lamongan, van Lamongan naar Babat, van Babat naar Toeban, van Bodjonegoro naar Padangan, die versperd zijn geweest door gesprongen bruggen, verraderlijke bommen, diepe tankvallen en door knapen van bomen. Dat is geweest.

Maar de Genie en het Pionier-peloton sloegen nieuwe bruggen, de demolitie maakte bommen onschadelijk, bulldozers kwamen om de tankvallen te dichten en het waren die enorme kraanwagens, G.M.C.'s en M-5's, die met hun stoere winch de gekapte bomen ruimden. En nu razen langs deze wegen dagelijks de lange convoien.

En de ondernemende planter, die met dit convooi meelift om zijn bezittingen te gaan bekijken en langs deze banen raast, ziet en vindt dat het goed is.

Het is al weer dik voor elkaar en ze hebben het toch maar netjes „gefixt“.

Maar dan vergeet hij het andere.

Dan vergeet hij de binnenwegen, die in de opmars als onbelangrijk links en rechts bleven liggen, waar de colonnes: „desnoods te voet“ langs heen trokken.

Zo, bijvoorbeeld de binnenweg tussen Dander en Boeboelan, daar ergens ten Zuiden van Bodjonegoro. De weg, die zich slingert omhoog en omlaag door de machtige djatibossen: de weg, waar ontelbare bomen dwars-over liggen; obstakels, waar overdag de marinierspatrouilles moeizaam overheen klimmen en waar 's nachts de pelopors over voortsliuipen.

Want ze zitten er nog in die bossen. Verschillende munitie-dumps zijn er gevonden, zware beschietingen bewijzen, dat het er nog helemaal niet rustig is. Die weg is dus belangrijk genoeg om voor een snelle opmars te gebruiken.

Daarom kreeg post Dander een zware truck ter beschikking. Zo gauw mogelijk die weg schoon, was het bevel. En zo komt het, dat we er die Donderdagmorgen op uit gaan. De truck en een ploeg mariniers, het djatibos in.

Daar ligt de eerste knaap. Je krabt je eens achter op je hoofd en je denkt: „mij benieuwen hoe-ie dat fixt“.

Dan legt de chauffeur, een Drentenaar, een ketting om de boom. Alles rent een eind weg om geen losschietende staalkabel in zijn maag te krijgen.

De G.M.C. begint te brullen en te trekken; de staalkabel spant zich, steeds harder giert de motor, zal-ie het doen?

Tja, er komt beweging in! Langzaam begint de kolos naar de truck toe te schuiven, takken breken af met een gekraak, dat tienvoudig wordt weerklaats in de donkere holte van het bos. Dan breekt met één klap de kruin af en de stam, nu van alle uitsteeksels bevrijd, hobbelt over het pad de truck na, die hem met een handige manoeuvre model de kant in trekt. De chauffeur grijnst, de mannen vegen zich het zweet van het voorhoofd alsof zij hem weggetrokken hebben.

Wie volgt?

Daar ligt de tweede, zeker niet minder zwaar en hij ligt „rottig“. Precies geklemd tussen andere bommen; hij kan niet links of rechts. Maar op dergelijke obstakels is gerekend.

Blazen!

Daarvoor is de knaap van het stoetpeloton meegegaan. Hij weet precies hoe je zo iets moet aanpakken. Een paar blokjes TNT met een

slagpijpje. Maak dat je uit de buurt komt mannen en zoek dekking onder de truck! Even spanning, een doffe klap, een windstoot, gedruis in de bomen, stukken hout die naar beneden klappen, splinters, die er achteraan dwarrelen, rennen om het resultaat te zien.

Keurig werk, demolitieman! Precies in tweeën, die boom.

Nu is het voor de G.M.C. een koud kunstje; even de stam in de

berm leggen en oprukken maar weer naar de volgende boom.

Die is niet zo dik, maar ook hij ligt weer rotsvast kan niet links of rechts. Maar die chauffeur van ons weet wel wat ze waard zijn, die wagen van hem en de winch.

Stomverbaasd zijn we, als hij doodleuk de weg afrijdt en zijn truck met de bumper tegen een boom zet. Om dan die ketting ijskoud in het midden van de op te ruimen stam te haken.

Dat die chauffeur iets apart is, wisten we, maar wat voor stunt hij nu weer wil uithalen...

Maar zelf grijnst-ie eens, slaat zijn knuisten om diverse handles, goochelt met zijn voeten op pedalen en laat de motor weer brullen. De kabel spant zich weer, een gekraak en een doffe klap.

Kronkelend slaat de kabel terug en onze boom ligt in twee delen. Model doormidden getrokken!

Ja dan zie je wat deze stoere wagens eigenlijk kunnen. Dat ze meer doen dan alleen maar over de eindeloze wegen razen, meer kunnen dan alleen maar met hun wielen door de modder „scheuren“ en hun „maten uit een tankval trekken“.

Dan zie je dat.....

Nee, we zijn er nog niet.

Het is op een plaats, waar de wegrand ongeveer een meter steil naar beneden loopt, en waar weer zo'n reusachtige djatiboom dwars-over ligt. Och, dat is een koud kunstje voor hem na al die stunts. Samen gaan ze achteruit, truck en boom, amper een meter van elkaar. Maar dan let die „driver“ even niet op. Hij heeft niet in de gaten, dat zijn wagen scheef op de weg ligt. Plotseling krijgt hij een schok, als de wagen opzij zakt en de achterwielen in de ruimte zweven.

Nog een decimeter achteruit en hij kantelt van de weg af. Een meter naar voren en hij zit tegen die boom aan, dat gevaarte, dat je met nog geen vijftig man opzij duwt.

En je lacht. „Nou zit je vast, chauffeur!“ Maar hij lacht terug en doet, of er geen vuiltje aan de lucht is. Rustig zit hij achter het stuur, weer goochelt hij met handles en pedalen en dan.....

Je knippert met je ogen, je klappert met je oren, je merkt niet, dat je mond wijd open staat als die truck naar voren rolt en ijskoud, alsof

Hij weet precies, hoe je zo iets moet aanpakken. Een paar blokjes T.N.T. met een slagpijpje en dan..... maak dat je uit de weg komt!

het de gewoonste zaak van de wereld is over die boom heengaat en er achter tot stilstand komt.

Dan geef je het maar op en verwondert je nergens meer over. Dan vind je het heel gewoon als na een paar uur al die bomen aan de kant liggen en, op een diepe tankval na, de weg van Dander naar Boeboelan helemaal open ligt.

Open, om straks als er wat loos is in die buurt met diezelfde G.M.C. over die zelfde weg het djatibos in te razen!

A. Nijman,

Marinierscorrespondent.

LUCHTGEKOELDE KRUISER

De Amerikaanse zware kruiser „Newport News“ van 17.000 ton, die in Januari j.l. in de stad waarnaar hij genoemd is, in dienst werd gesteld, is het eerste schip waarop het luchtverversings-systeem vrijwel geheel is doorgevoerd.

De kruiser, die bewapend is met volautomatische snelvuurkanons van 20,3 cm en krachtige batterijen van kleiner kaliber, alsmede met luchtdoelgeschut, is een zusterschip van de „Des Moines“, die in November 1948 in dienst werd gesteld en van de „Salem“ waarvan de bouw binnenkort voltooid zal zijn. (Over deze klasse schreven wij in 'n vorig nummer onder de titel: „De zwaarste zware kruiser“).

Men verwacht, dat luchtkoeling, welke geen louter luxe meer is — zoals nog wel het geval is bij de „Des Moines“ — aanmerkelijk zal bijdragen tot verhoging van de gevechtskracht van de bemanning, die uit 1850 officieren en manschappen bestaat.

De marine voorspelt, dat luchtkoeling van de Amerikaanse oorlogsschepen een beslissende voorsprong zal blijken te zijn in acties, waarbij de vijand vermoeid en minder waakzaam is als gevolg van snellere uitputting door hitte.

Alleen de machine-ruimten van de „Newport News“ zijn niet luchtgekoeld.

Het eerste van de luchtgekoelde schepen is thans de eer te beurt gevallen genoemd te worden naar de stad Newport News, waar in 63 jaren meer dan 120 oorlogsschepen voor de Amerikaanse marine werden gebouwd.

Minister Van Maarseveen op bezoek bij de Marine

29

Minister van Maarseveen en vice-Admiraal Pinke in de admiraalssloep tijdens het tochtje door de haven van Priok.

Op 28 Juni j.l., een dag voor zijn vertrek naar Nederland, heeft de Minister van Overzeese Gebiedsdelen nog een bezoek gebracht aan de Koninklijke Marine.

Vergezeld van de Commandant der Zeemacht in het Oosten, vice-admiraal A. S. Pinke en diens adjudant, de luitenant ter zee der eerste klasse W. F. van der Valk Bouman, vertrok het gezelschap, dat voorts bestond uit de commandant van de Marine Luchtvaart Dienst in het Oosten, de kapitein ter zee vlieger P. Vroon, de militaire adviseur van Minister van Maarseveen, kolonel W. J. van Gulik en de secretaris van de Hoge Vertegenwoordiger van de Kroon, jhr. mr. Teixeira de Mattos om 9 uur van de betonsteiger, aan het einde van de eerste haven te Tandjong Priok.

De sloep met het hoge gezelschap aan boord meerde enige minuten later af aan een van de steigers van het Marine Vliegveld Priok, waar de Commandant, de luitenant ter zee vlieger der eerste klasse P. van Waart, de autoriteiten begroette, terwijl de gewapende wacht, die onder commando stond van de luitenant ter zee vlieger der derde klasse C. G. J. Reijers, het geweer presenteerde.

Na een rondgang op het terrein van het vliegveld, waar de minister, behalve voor de technische werk-

plaatsen en de hangars veel belangstelling aan de dag legde voor de in aanbouw zijnde cantine, die bijna geheel met eigen middelen tot stand zal komen, was het tijd voor een kopje koffie in de longroom waar Zijne Excellentie de Minister van Overzeese Gebiedsdelen de officieren van het kamp aan zich liet voorstellen.

Vervolgens liet de Minister zich niet afschrikken door een ongemakkelijke klimpartij om een Catalina-vliegboot ook eens van binnen te bekijken.

Een tochtje met de admiraalssloep door de haven van Priok, met als doel de Kon. Bat. Jachtclub, waar men uit

De hoge gast stapt op het Marine Vliegveld Priok aan wal.

de rustige ochtendsluiser opschrok door het onverwachte bezoek van Minister en Admiraal, was het einde van dit door de Minister klaarblijkelijk zeer gewaardeerde bezoek aan de Koninklijke Marine.

D.S.

Minister J.H. van Maarseveen inspecteert de gewapende wacht van het Marine Vliegveld Priok. Rechts de commandant van het kamp, de luitenant ter zee vlieger P. van Waart.

Wapenbroeders

BAKSpraatjes!!

Kinderbijslag en zaagvissen

Kenne wij geen mate meer tegeswoordig. Wou je mijn niet sien Zondagmorge bij de Amsterdamse poort sobat?

Wat zeg je me daar Peukevreugd, ben jij ook in de benedenstad geweest Zondag. Ik heb je betoel niet gezien.

Ken ik begrippe maat, je had 't netuurlijk te druk met kijke naar dat kanonetje, waar die vrouwe stinge te offere om meer kinderbijslag voor d'r familie te krijge.

Ja, me benne 's naar Pasar Ikan wese kijke, Toontje de ziekeverpleger — je mot de groete van 'm hebbe — saja en Gerrit de kok. Die hep wel 'n beetje sjoegje van visse, hij hep in nieuwe haring gedaan in z'n burgerlefe. „Peukevreugd”, zeit-ie tege me, „daar motte me 's gaan loeken, dan ken je je grietje nog 's vertelle dat je wat gesien hep van de wereld”.

Hij hep gelijk mas, „sjoin de Nevie en sie de wurrelt”. Je ken segge wat je wil, maar daar ken je nog 's wat sien, op die vismarkt. We zijn langs dat witte fort gedjaland. „Dat is nog uit de tijd van Karel de Grote”, zei Toontje, en d'e ken 't wete, want z'n ouwe heer sit in de boufakke. Me hebbe nog 'n poossie in de wind gestaan op 't bruggie bij 't fort. Hadde me 'n jofel gesicht op die grote kali, waar de vissersschepies kwame afsette. Dat lekend wel piratesschepies d'e dinge, met zo'n ploegie roeiers er in. Aan elke kant stinge d'r zo'n stuk of wat van die kereltjes. As se 't prauwtje 'n stukkie door de kali gescheurd hadde, ginge se effe sitte, dan weer staan, 'n keertje met d'r rieme in de koffie roere en dan weer sitte.

Gerrit begon te schreeuwe van „haal op gelijk”. As se 'n hoge sijje op d'r lui

hoofd hadde, sou je denke, dat het studente-wedsrijde op de Bosbaan ware.

Al die prauwtjes koersten naar een grote loods, waar se aan de kaal ginge legge. „Komaan lui”, zei Gerrit, „dan gane me 's naar de afslag kijke”.

Kwame me daar bij die goedang, ging d'r net zo'n landingsdivisie aan wal, 'n stelletje van die roeiers met lampes en ouwe hoede van C. & A. op d'r bolus. 'n Paar van die pirate ginge meteen achterstevore bove de kalirand sitte.

„Denk aan de overstroming van de Mississippi”, riep Gerrit, maar se gawe geen asem. De andere stake 'n strootje op en ginge wat met mekaar staan te kwekke, onderwijl de hoofdman naar binne ging.

„Late me maar teruggaan”, klaagde Toontje, „want ik ken niet tege de lucht van krètek”.

„Hij wel”, zei Gerrit tege 'm, „kom maar 's mee, dan ken je ruike, wat je nog nooit geroke hep”.

Stonde me daar tusse die lui in d'r Zondagse pakians: pendek en strootje aan, verders niks. Ik sting d'r zo'n beetje te luistere naar de seremoniemeester, die oeral bovenuit schreeuwde. Ik ken wel 'n aardig kantje Maleis weggeve, maar wat die afslachter — of afslager, hoe heet zo'n vent — d'r allemaal aan 't koe-

terwale was dat ging bofe me pet, was Chinees voor me. 't Sel wel over vissies geweest zijn, want daar was de lucht vol van.

Nee man, jij denkt netuurlijk aan vliegende visse. Ik bedoel, dat d'r 'n visluchie hing in die

goedang. En wat voor luchie makker: „Peukevreugd” hoor ik ineens achter me. Ik seg „Watister Gerrit?” „Heb jij odeklonje bij je, Toontje is aan 't afpijgere”.

Hebbe me 'm so teroes maar 't park gebracht achter de toko's. Toen-ie effe op de bank had gesete, was die z'n eige weer. Ik heb 'n ijssie voor 'm gekocht en toen benne me kaartjes voor 't akwariem gaan kope.

Me ware d'r toch vlakbij en Gerrit zei, dat 't so interessant was met die opgesette visse. Toontje wou eerst niet mee, want hij had d'r bale van gekrege, van al die visse. Maar Gerrit was d'r al 's gewees en zei dat die beessies achter glas sate en in potjes op sterk water stinge.

Afijn, Toontje ging mee, voorop, en hij was 't eerste bij de kooi in de tuin.

„.....Die ene hep jou seker in de peiling, die sit so te grinneke”, zei 'k tege Toontje. „Das nou 'n seepaardje.....”

Daar sate wilde katte in, die keke niet zo heel erg vuil naar ons.

„Heb ik soms wat van je aan”, brulde-ie. „Late me maar naar binne gaan”, zei ik tege 'm, „want je ken nooit wete of de tralies niet doorgeroest benne. Ik wil nog wel 's gaan thuisvare”.

D'r stinge allemaal potjes in 'n zaaltje, netjes op 'n rijtje met soeratjes d'r op. In de hoek hing 'n zaagvis aan de muur. „Daar make ze nou handzage van”, vertelde Gerrit.

Sat d'r ook nog 'n klein zaagvissie in 'n potje. „Dan wordt dat seker 'n figuurzagie”, wou ik Gerrit frage, maar die sting al op 't trapje naar bofe.

Ginge me door 'n gordijn en toen sag me levendige visse, achter raampjes. Dat was iets apart, allemaal gekleurde vis-sies swomme d'r op en neer.

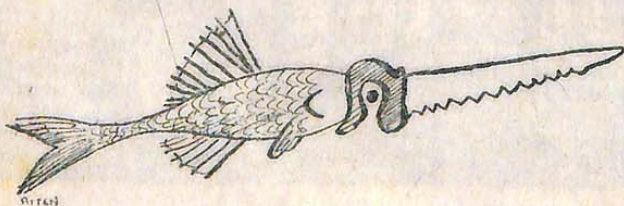
„Die ene hep jou seker in de peiling, die sit so te grinneke”, zei 'k tege Toontje. „Das nou 'n seepaardje”, lichtte Gerrit ons in.

Ik vond 't kasjeweel die beessies, maar Toontje zei, dat me maar aan onze knieë moste trekke, want me moste nog kaartjes kope voor de bioscoop.

Over bioscopen gesproken Peukevreugd, gaan wij van de week nog 's naar 'n aardige film kijke?

Afgesproken mas, je ken op me rekene.....

André Koster.

„Daar make ze nou handzage van”, vertelde Gerrit.

EEN WANDKLEED VOOR Hr. Ms. „CERAM”

ER is een stevige band ontstaan tussen de leerlingen van de openbare lagere school in Goedereede en de bemanning van Hr. Ms. „Ceram”, welk korvet in het kader van de Nederlandse Vereniging tot adoptie van schepen (Nevas), door de scholieren van Goedereede geadopteerd is.

De jongens en meisjes uit Goedereede en de marine-mannen houden elkaar op de hoogte van hun belevenissen.

Als er in Goedereede weer een brief is aangekomen uit Indonesië, dan vertelt de onderwijzer of onderwijzeres de leerlingen over Sabang met z'n mooie baai, over een nachtelijke tocht van Hr. Ms. „Ceram” onder de tropische sterrenhemel of van de smokkelaars in 'n klein prauwtje dat door het oorlogsschip werd aangehouden.

Omgekeerd geniet de bemanning van de „Ceram” van de brieven, die hen vertellen over het kleine landje aan de Noordzee, over een dorpje met een school en een heel oude toren, zoals Pietje Bakelaar schrijft. En Dirkje Willempje van der Slot vertelt over de vissersschepen die Vrijdag 's avonds of Zaterdag de haven van het dorp binnenlopen, over de mooie duinen en de bloeiende heide. Zo schrijven de jongens en meisjes allemaal wat, over de ouderavond met de leuke toneelstukjes, over de storm die over Nederland woedde, toen het water de huizen langs de haven binnenstroomde.

Wederzijds wordt dit contact ten zeerste gewaardeerd, hetgeen blijkt uit de enthousiaste brieven en de pakketjes die de bemanning toegestuurd krijgt.

Een onderwijzeres van de school kwam op het idee om een wandkleed te vervaardigen met het wapen van Goeree. Een plaatselijke tekenaar zorgde voor een tekening en de meisjes van de 3 hoogste klassen hebben met liefde elk steekje er op geborduurd. Het resultaat is een fraai kleed, dat als symbool van het prettige contact tussen de scholieren van Goedereede en de bemanning van Hr. Ms. „Ceram” een ereplaats zal blijven innemen aan boord van het korvet.

Het fraaie kleed, dat door de jongens en meisjes van de Openbare Lagere School te Goedereede werd geschonken aan de bemanning van Hr. Ms. korvet „Ceram”.

Commandanten van Harer Majesteits schepen, die prijs stellen op adoptie door een Nederlandse school, kunnen hiervoor contact opnemen met de marine-redactie van „Wapenbroeders” Marine-postkantoor te Batavia.

Onder de Kerkwimpel

*„Nog zoekt mijn ziel”
Prediker 7 : 28.*

Vandaag kan ik mij levendig voorstellen, dat die schrijver uit de oude tijd zegt: „Nu kan ik er helemaal niet meer uitkomen”.

Toch was de man, die dat zeide, niet iemand, die zonder enig nadenken er maar wat uitroede. Het blijkt uit zijn boek, dat hij het wereldgebeuren van alle kanten heeft ingedacht. En dat gebeuren was in zijn tijd een aaneenschakeling van allerlei moeilijkheden, zo van die dingen, waarvan je de bedoeling helemaal niet meer vatten kunt.

Nu beleeft hij zulk een moment als wij allemaal wel kennen, vooral als je een klein beetje blijft nadenken over de dingen van de dag. Ik wil wel eerlijk beken, dat ik vandaag voor de zoveelste maal mij even heb moeten terugtrekken.

Als dan het ene na het andere gebeurt, zo vlak achter elkaar, als je van het denken over het ene nog niet klaar bent en het andere er al weer is.....

Dan is 't maar het beste het evenwicht te gaan herstellen, in het zich terugtrekken.

Toen viel mijn oog op de beschrijving van de innerlijke worsteling in dat mooie boek Prediker.

Ik heb dat voor mij overgelezen en lees daarin: „Wij mensen moeten niet proberen op te lossen de problemen van het leven”.

De Prediker is er mede bezig geweest gedurende lange tijd. En het einde is: „Nog zoekt mijn ziel”.

Dit lijkt hopeloos pessimistisch. Het geeft helemaal geen doorzicht. Het ziet geen wel geordend plan.

Toch komt hij later verder. Hij voert in het einde van het boek de lezers tot God en de slotsom van zijn gedachten-gang is: „Ga geloven, dat er Een is, die als de Almachtige het hele wereldbeleid in Zijn hand houdt en die deze wereld

voortstuwen zal tot aan het doel, dat Hij zich voorstelde”.

Ga uit het grote wereldgeheel uitzonderen je eigen leven en leer geloven, dat ook dit door diezelfde God wordt geleid.

Ik zal de oplossing van het „waarom” niet vinden en leg de problemen van mijn zoekende ziel voor Hem neer:

de problemen rondom de dood van velen;

de vragen aangaande geschonden levens;

de raadselen over de grote verschuivingen in het volkerengeheel;

de wolkenmassa, die de horizon bedekt.

Dan wordt het leven weer mogelijk, als ik het plaatsen mag in het grote plan van God.

Ik wilde, dat ik het altijd kon.

Vandaag schommelde mijn leven.

Ben ik daarin de enige?

Ik geloof het niet.

Maar ik hoop, dat ik ook niet de enige ben, die na elke schommeling terug gaat grijpen naar dit altijd zo rustgevende vers:

Rust mijn ziel, Uw God is Koning.

Heel de wereld Zijn gebied.

Alles wisselt op Zijn wenken,

Maar Hijzelf verandert niet.

*S. Oegema,
O.A. vlootpredikant.*

Wapenbroeders

VAN ALLE WINDSTREKEN

Het heeft H. M. de Koningin behaagd machtiging te verlenen om Hr. Ms. onderzeeboot „O 23” uit de sterkte van Harer Majesteits Zeemacht af te voeren.

Zou-ie het halen? Vliegtuigmaker der 3e kl. A. Zwigtman zweeft over de lat tijdens de kampioens-wedstrijden voor het marine-personeel te Den Helder, die kort geleden gehouden werden.

Ten behoeve van de maritieme opleiding van personeel van het Korps Mariniers zal ter plaatse van het voormalige Marine Vliegkamp „De Mok” op Texel een voorsnag provisorisch amphibisch oefenkamp worden ingericht. Hier zullen de mariniers gelegenheid krijgen zich te bekwamen in het uitvoeren van landingsoperaties en al wat daarmee samen hangt. Ook zal er in de vrije uren gelegenheid bestaan om de watersport te beoefenen. Momenteel is men reeds bezig met het in gereedheid brengen van het kampement en men hoopte op 1 Juli met de amphibische training van de eerste groep mariniers een aanvang te kunnen maken. De opleiding bestaat uit recrutenklasse en kaderklassen die gedurende perioden van respectievelijk 4 weken en 16 dagen in het AOK „Texel” zullen verblijven.

*

In afwachting van de officiële regeling van de positie die de Staatssecretaris van Marine zal innemen, worden aan hem dezelfde eerbewijzen gebracht als aan de minister van marine. De vlag die de staatssecretaris zal voeren is eveneens gelijk aan die van de minister, de aanspreektitel luidt: Excellentie.

*

Als voorproef van de grote bootrace Harwich — Hoek van Holland werd dit jaar wederom de aanloopwedstrijd De Hoek — Harwich georganiseerd door de Koninklijke Roei- en Zeilvereniging „De Maas”. Een 7-tal jachten nam aan deze traditionele zeilwedstrijd deel. De Koninklijke Marine was vertegenwoordigd door de kapitein ter zee J. N. Sluyter, commandant van de „Urania”, ’t jacht van het Koninklijk Instituut voor de Marine, alsmede door kapitein ter zee C. J. W. van Waning met de „Modalimar”. Deze aanloopwedstrijd had een onfortuinlijk begin voor de beide marine-deelnemers. Toen het tijdstip van de start naderde en de kapitein luitenant ter zee H. L. Nagtglas, commandant maritieme middelen Hoek van Holland het startschot loste, lagen in Berghaven de beide marine-jachten nog aan de steiger gemeerd.

Mannen met rode petten en zware revolvers scharrelde op het dek, klopten op kastjes, keken onder banken en wekten de indruk dat ze zich aan boord van een of ander smokkelschip bevonden. En het had heel wat voeten in de aarde (en op het dek) alvorens de douanebeambten de overtuiging kregen dat het hier misshien toch wel geen politieke delinquenten of smokke-

Gedurende de periode van 19 t/m 25 Juni 1949 zijn door de Koninklijke Marine, tengevolge van vijandelijke acties, geen verliezen geleden.

laars betrof, maar eerlijke marinemannen, die allen maar mee wilden dingen naar een prijsje in de zeilwedstrijd. Het duurde zelfs zolang, dat toen men eindelijk toestemming kreeg om te vertrekken, de overige 5 deelnemers nog slechts als kleine, zwarte driehoekjes aan de helderrood gekleurde horizon zichtbaar waren.

*

Bij Koninklijk Besluit van 28 Juni 1949 zijn de kapiteins ter zee I. W. Reijnierse, A. de Booy en F. T. Burghard met ingang van 1 Juli j.l. benoemd tot de tijdelijke rang van commandeur.

De titel commandeur werd voorheen bij de marine, met name in de 17de eeuw, veelvuldig gevoerd en dan doorgaans gebruikt voor commandanten van belangrijke smaldelen, schepen of diensten.

*

Op Woensdag 22 Juni heeft de generaal-majoor der mariniers M. R. de Bruyne, commandant van het korps mariniers, de mars „Qua patet orbis”, die opgedragen is aan de Marinierskapel, in ontvangst genomen. De mars is gecomponeerd door J. Laro, die lid is van de Marinierskapel. Na de overdracht ontving gen. maj. de Bruyne de door de „zilveren voetbalcommissie” aangeboden beplanting van terreinen van de Van Ghent Kazerne.

*

De Marine Luchtvaart Dienst neemt aan de gecombineerde manoeuvres van de marines der Westelijke Unie deel met 9 Fireflies, 3 Seafuries en 5 Mitchell's.

De wasbaas in actie aan boord van Hr. Ms. torpedobootjager „Van Galen”.

VISSER & Co. — BATAVIA-C.